

Toezicht op kansspelen

Inventarisatie van toezichtarrangementen in Europa

Bijlage

Een onderzoek in opdracht van
het College van toezicht op de kansspelen

Jaap Wils
André Oostdijk

B2967

Leiden, 19 december 2005

Inhoudsopgave

Bijlage 1	Factsheets per land	5
	1 België	5
	2 Denemarken	8
	3 Duitsland, Noordrijn-Westfalen	11
	4 Estland	14
	5 Finland	17
	6 Frankrijk	20
	7 Hongarije	23
	8 Italië	26
	9 Kroatië	29
	10 Letland	32
	11 Litouwen	35
	12 Malta	38
	13 Nederland	41
	14 Noorwegen	44
	15 Polen	47
	16 Portugal	50
	17 Slovenië	53
	18 Spanje	56
	19 Verenigd Koninkrijk	59
	20 IJsland	62
	21 Zweden	65
	22 Zwitserland	68
Bijlage 2	Onderzoeksvragen	71
Bijlage 3	Respondenten interviews	73

Bijlage 1 Factsheets per land

1 België

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in België uitgevoerd door de "Commission des Jeux de Hasard/ Kansspelcommissie/ Belgian Gaming Commission". Deze is in 1999 opgericht.

De commissie is verantwoordelijk voor:

- advisering van de overheid en het parlement
- het nemen van beslissingen over vergunningen voor casino's, automatenhalen, cafés, personeel van casino's en automatenhalen en leveranciers en herstellende van speelautomaten
- controles
- controle van vergunninghouders
- bescherming van spelers.

Bevoegdheden

De Kansspelcommissie is *verantwoordelijk* voor twee typen kansspelen:

- casinospelen
- speelautomaten.

Het toezicht op loterijen is in handen van de Nationale Loterij en het wedden op sportwedstrijden valt onder het toezicht van de regionale overheden.

De activiteiten die de Kansspelcommissie uitvoert in het kader van het toezicht op kansspelen zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op vergunninghouders
- vergunningverlening
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- advisering van verantwoordelijke minister
- onderzoek
- publieksvoorlichting.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. De commissie gebruikt in België diverse instrumenten:

- financiële controle
- inspecties ter plaatse
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- on-line monitoring.

Daarnaast werkt de commissie samen met diverse andere instanties zoals de politie, justitie en financiële toezichthouders.

Omvang en financiering

Bij de Kansspelcommissie zijn 23 FTE's werkzaam. Het beschikbare budget voor 2005 is €3,1 miljoen. Deze middelen worden gefinancierd door vergunninghouders.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

In totaal zijn 6 ministeries betrokken bij het toezicht op kansspelen. Het gaat om de Ministeries van Financiën, Binnenlandse Zaken, Justitie, Gezondheidszorg, Begrotingszaken en Economie/Energie/Buitenlandse Handel. De Kansspelcommissie valt formeel onder het Ministerie van Justitie maar het is te beschouwen als een onafhankelijke toezichthouder.

Organisatiestructuur

De commissie bestaat uit 12 leden die afkomstig zijn van de 6 ministeries en een onafhankelijk voorzitter. Bij de uitvoering van hun taken worden zij ondersteund door een secretariaat dat bestaat uit ambtenaren van het Ministerie van Justitie. Het secretariaat bestaat uit verschillende afdelingen:

- controle
- afdelingen voor vergunningverstrekking van de verschillende type vergunningen
- financiële afdeling
- IT afdeling

Het secretariaat staat onder leiding van een directeur die verantwoordelijk is voor de dagelijkse gang van zaken. Daarnaast bestaat een technische afdeling voor de uitvoering van de controle op kansspelen. Dit personeel valt onder het Ministerie van Economische Zaken.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

Wat betreft het ambtelijk personeel, het budget en andere logistieke aspecten is de Kansspelcommissie nauw verbonden met het Ministerie van Justitie. Inhoudelijk is de commissie echter volledig onafhankelijk. Dit geldt zowel voor de doelstellingen, advisering als vergunningverlenende taken. De onafhankelijkheid van de commissie is gewaarborgd in de wet op de kansspelen.

De commissie legt verantwoording af over haar activiteiten door middel van een jaarverslag dat wordt voorgelegd aan de 6 betrokken ministeries en het parlement.

Er is directe communicatie tussen de commissie en de betrokken ministeries doordat vertegenwoordigers onderdeel uitmaken van de commissie. De commissie komt maandelijks bijeen.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Het toezicht op loterijen wordt uitgevoerd door een andere toezichthouder. Het wedden op sportwedstrijden valt onder de verantwoordelijkheid van de regionale autoriteiten. Met de toezichthouder voor de loterijen is jaarlijks formeel overleg.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van België is te typeren als het "beschermen van kansspelers" model.

Wijzigingen in het beleid

Tot 1999 waren kansspelen illegaal, maar werden deze gedoogd. Met ingang van de nieuwe Wet op de kansspelen is een strikte regime van toepassing. Kansspelen zijn hierin nog steeds illegaal tenzij aanbieders een vergunning hebben en voldoen aan de verplichtingen, bijvoorbeeld ten aanzien van de bescherming van kansspelers.

In de komende jaren is vooral aandacht voor remote gaming. De bedoeling is wetgeving op dit gebied te ontwikkelen en aanbieders onder vergunningsplicht te brengen. Daarnaast is aandacht voor het stroomlijnen van het toezicht op kansspelen. De commissie pleit ervoor ook het toezicht op loterijen en wedden op sportwedstrijden onder haar toezicht te brengen.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in België. De illegale kansspelmarkt wordt niet als een groot probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt in redelijk grote mate als een probleem beschouwd. Op basis van recent onderzoek wordt de prevalentie van gokverslaving in de totale populatie op 1% geschat.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

Er zijn in zeer beperkte mate gegevens bekend over de omvang van de kansspelmarkt in België. Alleen de omzet van loterijen (€ 988 miljoen in 2003) is bekend.

De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	988	Nb
Casinospelen	Niet van toepassing	Nb
Speelautomaten	Niet van toepassing	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

Afdrachten en belastingen

De omvang van de afdrachten en belastingen in 2003 zijn ten dele bekend.

De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	12	12
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	31	31
Totaal	Nb	Nb

Status van kansspelaanbieders

Bijna alle typen kansspelen worden door private partijen aangeboden. Alleen bij het wedden op sportwedstrijden zijn zowel publieke als private aanbieders aanwezig. Naast nationale zijn ook buitenlandse aanbieders in de Belgische kansspelmarkt aanwezig.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Privaat	Nationaal en buitenlands
Casinospelen	Privaat	Nationaal en buitenlands
Speelautomaten	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Bingo	Privaat	Nationaal en buitenlands
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek en privaat	Nationaal en buitenlands

2 Denemarken

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Denemarken uitgevoerd door “Spillemyndigheden” (de Danish Gaming Board). Deze is in 2000 opgericht.

De Board verstrekt licenties voor speelautomaten en houdt toezicht op de staatsloterij, het wedden op sportwedstrijden en de speelautomaten markt. Daarnaast heeft de Board tot taak de illegale kansspelmarkt in de gaten te houden zijn hierover te rapporteren aan de politie.

Bevoegdheden

De Danish Gaming Board is *verantwoordelijk* voor drie typen kansspelen:

- loterijen
- speelautomaten
- wedden op (sport)wedstrijden.

Voor andere typen kansspelen zijn het Ministerie van Justitie en het Ministerie van Belastingen toezichthouder. Het Ministerie van Justitie ziet toe op kleine loterijen en casino's. Het Ministerie van Belastingen is verantwoordelijk voor de totalisator en casinospelen via internet.

De Board voert ten aanzien van het toezicht op kansspelen zes *activiteiten* uit. Dit zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- vergunningverlening
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- publieksvoorlichting.

De taken van het Ministerie van Belastingen als toezichthouder zijn vergelijkbaar met die van de Board, met als verschil dat geen technische inspectie plaatsvindt. De taken van het Ministerie van Justitie zijn niet bekend.

Voor het uitvoeren van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. In Denemarken gebruikt de Board vier instrumenten:

- inspectie ter plaatse
- technische inspectie
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- on-line monitoring.

Andere instrumenten als technische inspectie, inspectie ter plaatse en online monitoring worden niet gebruikt. De instrumenten die de Ministeries van Belastingen en Justitie als toezichthouder gebruiken zijn niet bekend.

Omvang en financiering

De Board heeft de beschikking over 35 FTE en een budget van €3,1 miljoen. Dit bedrag wordt gefinancierd door vergunninghouders. Het Ministerie van Belastingen heeft 2 FTE beschikbaar voor toezicht op kansspelen. De middelen zijn niet geoormerkt en afkomstig uit het algemene budget van het ministerie. Voor het Ministerie van Justitie zijn geen gegevens bekend.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

Twee ministeries: Justitie en Belastingen zijn verantwoordelijk voor het kansspelbeleid. Onder het Ministerie van Belastingen is de toezichthouder, De Danish Gaming Board, geplaatst. De Board is te kenschetsen als een apart agentschap onder het ministerie.

Organisatiestructuur

De Danish Gaming Board is een zelfstandige organisatie. De precieze opzet van de organisatie is niet bekend

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De minister van Belastingen is verantwoordelijk voor het kansspelbeleid en de algemene toezichtstaken. De uitvoering van het toezicht is gedelegeerd aan de Danish Gaming Board. Deze kan zelf beslissingen nemen binnen de eigen bevoegdheden. Er is dus enige mate van onafhankelijkheid van de Board ten opzichte van het ministerie. In de wet op de kansspelen is opgenomen dat de Board zelfstandig beslissingen kan nemen, hoewel de minister verantwoordelijk blijft.

Contact vindt zowel plaats via verschillende formele overlegmomenten als op ad-hoc basis.

De wijze waarop verantwoording van de uitgevoerde activiteiten door de Board plaatsvindt is niet bekend.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Zoals eerder aangegeven hebben de Ministeries van Justitie en Belastingen ook enkele toezichtstaken. Tussen alle betrokken partijen is regelmatig zowel formeel als informeel overleg.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Zelf geven respondenten uit Denemarken aan dat het kansspelbeleid in Denemarken als een hybride model is aan te merken. Niet aangegeven is welke combinatie van andere kansspelmodellen dit dan betreft. Het Deense kansspelbeleid is naar eigen zeggen gebaseerd op het zoeken naar een balans tussen de maatschappelijke voordelen en risico's. Kansspelen zijn toegestaan, maar alleen op een beperkt niveau. De economische voordelen die met kansspelen gepaard gaan moeten direct of via belastingen terugvloeien naar de maatschappij. Op grond van deze informatie lijkt het Deense kansspelbeleid vooral het beschermen van kansspelers als hoofddoel te hebben en daarnaast enige elementen van een overheidsbelangenmodel te hebben.

Wijzigingen in het beleid

De meest belangrijke recente wijziging het kansspelbeleid is het toestaan van speelautomaten. Als gevolg van deze wetgeving is ook de Deense toezichthouder opgericht. Daarnaast zijn er sinds 2001 plannen om de versnipperde kansspelwetgeving onder één wet te brengen en hiervoor één ministerie verantwoordelijk te maken.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Denemarken. De illegale kansspelmarkt wordt in gemiddelde mate als een probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Ook voor gokverslaving geldt dat dit in gemiddelde mate als een probleem wordt beschouwd. Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de omvang van gokverslaving. De resultaten hiervan zijn nog niet bekend.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

Gegevens over de omzet en bruto spelopbrengst in Denemarken in 2003 zijn hieronder weergegeven. De totale omzet bedroeg bijna € 1,3 miljard. Met name de omzet uit de loterijen draagt hieraan bij. De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	810	430
Casinospelen	Niet van toepassing	45
Speelautomaten	Niet van toepassing	220
Bingo	160	40
Wedden op (sport) wedstrijden	235	80
Totalisator	65	15
Totaal	1.270	830

Afdrachten en belastingen

De gegevens over de afdrachten en belastingen zijn in de onderstaande tabel vermeld. De totale belastingopbrengst was in 2003 € 247 miljoen. De onderstaande getallen zijn in miljoenen euro's.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	1	115
Casinospelen	Nb	25
Speelautomaten	2	80
Bingo	0	0
Wedden op (sport) wedstrijden	0	25
Totalisator	0	2
Totaal	3	247

Status van kansspel aanbieders

De meeste aanbieders van kansspelen zijn in Denemarken publieke partijen. Dit zijn bedrijven met een staatsmonopolie. Alleen casinospelen en speelautomaten worden door private partijen aangeboden. Buitenlandse aanbieders zijn alleen aanwezig bij speelautomaten en casinospelen.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek	Nationaal
Casinospelen	Privaat	Nationaal en buitenlands
Speelautomaten	Publiek en privaat	Nationaal en buitenlands
Bingo	Publiek	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek	Nationaal
Totalisator	Publiek	Nationaal

3 Duitsland, Noordrijn-Westfalen

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen sinds 1949 uitgevoerd door het "Innenministerium des Landes Nordrhein-Westfalen".

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft als taken het toezicht op kansspelen uit te voeren, illegale kansspelen te bestrijden en de kansspeler te beschermen.

Bevoegdheden

Het ministerie is *verantwoordelijk* voor drie typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- wedden op (sport)wedstrijden.

Speelautomaten en bingo zijn niet genoemd.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken voert ten aanzien van het toezicht op kansspelen vijf *activiteiten* uit. Dit zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- vergunningverlening
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- publieksvoorlichting.

Het uitvoeren van onderzoek en technische inspectie van kansspelapparatuur behoren niet tot de activiteiten.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. In de deelstaat Noordrijn-Westfalen gebruikt het ministerie twee instrumenten:

- inspectie ter plaatse
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures

Andere instrumenten als financiële controle, technische inspectie en online monitoring worden niet gebruikt.

Omvang en financiering

Binnen het ministerie zijn in totaal 2 FTE aanwezig die zich bezighouden met toezicht op kansspelen. Er zijn geen geoordeelde middelen binnen het ministerie voor het uitvoeren van het toezicht.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

Naast het Ministerie van Binnenlandse Zaken van de deelstaat zijn ook de Ministeries van Justitie en Volksgezondheid verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. Er is binnen het Ministerie van Binnenlandse Zaken geen aparte afdeling die zich bezighoudt met kansspelen.

Organisatiestructuur

Niet van toepassing: er is geen aparte afdeling voor kansspelen aanwezig.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De toezichtstaken worden binnen het ministerie uitgevoerd waardoor een directe relatie met de minister aanwezig is. Er is geen sprake van onafhankelijkheid.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Er zijn geen andere toezichthouders actief.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van de deelstaat Noordrijn-Westfalen is te kenmerken als het gedoogmodel. Dit betekent dat handhaving van de kansspelwetgeving in beperkte mate geschiedt.

Wijzigingen in het beleid

Er zijn in de afgelopen jaren geen wijzigingen opgetreden. Ook voor de komende jaren worden geen belangrijke beleidswijzigingen verwacht.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Noordrijn-Westfalen. De illegale kansspelmarkt wordt als een groot probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt als in beperkte mate als een probleem beschouwd. Er zijn geen cijfers bekend over de omvang van gokverslaving.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

Niet voor alle typen kansspelen zijn in Noordrijn-Westfalen gegevens bekend over de bruto spelopbrengst. Gegevens over de omzet zijn wel bekend. De getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	1.740	870
Casinospelen		Nb
Speelautomaten		Nb
Bingo		
Wedden op (sport) wedstrijden	150	Nb
Totaal	1.890	Nb

Afdrachten en belastingen

De gegevens over de afdrachten en belastingen zijn in de onderstaande tabel vermeld. Ook deze getallen zijn in miljoenen euro's weergegeven.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	358	299
Casinospelen		122
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo		
Wedden op (sport) wedstrijden	17	26
Totaal	375	447

Status van kansspelaanbieders

In Noordrijn-Westfalen zijn zowel publieke als private aanbieders van kansspelen aanwezig. Loterijen worden door zowel publieke als private partijen aangeboden, casinospelen en wedden op sportwedstrijden zijn in handen van publiek aanbieders en speelautomaten worden alleen door private partijen aangeboden. Er zijn geen buitenlandse aanbieders aanwezig.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek en privaat	Nationaal
Casinospelen	Publiek	Nationaal
Speelautomaten	Privaat	Nationaal
Bingo	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek	Nationaal

4 Estland

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Estland sinds 1994 uitgevoerd door het Ministerie van Financiën, directie Wetgeving.

Het ministerie ontwikkelt het kansspelbeleid, verstrekt vergunningen aan aanbieders en ziet toe op de kansspelmarkt.

Bevoegdheden

Het ministerie is *verantwoordelijk* voor vier typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- wedden op (sport)wedstrijden
- behendigheids spelen.

De activiteiten die het ministerie uitvoert in het kader van het toezicht op kansspelen zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- vergunningverlening
- advisering van verantwoordelijke minister
- publieksvoorlichting.

Onderzoek en technische inspectie van kansspelapparatuur behoort niet tot de taken.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. Het ministerie gebruikt in Estland drie instrumenten:

- financiële controle van de boeken
- inspectie ter plaatse
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures.

Omvang en financiering

Binnen de directie Wetgeving van het Ministerie van Financiën is geen aparte afdeling voor kansspelen aanwezig. Hierdoor zijn geen aparte FTE te onderscheiden. Ook kan geen budget voor de uitvoering van toezichtstaken worden gegeven.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. Er is geen aparte afdeling voor kansspelen.

Organisatiestructuur

Niet van toepassing.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

Zoals eerder aangegeven is de Minister van Financiën verantwoordelijk voor het kansspelbeleid en het toezicht. De uitvoering wordt direct aangestuurd door de minister.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Er zijn geen andere toezichthouders.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Estland is te typeren als een hybride model. Het bevat elementen van het gedoogmodel, het beschermen van kansspelers en het overheidsbelangenmodel.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen jaren hebben geen wijzigingen plaatsgevonden.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Estland. De illegale kansspelmarkt wordt niet als een probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt in hoge mate als een probleem beschouwd. Op basis van recent onderzoek wordt de prevalentie van gokverslaving in de totale populatie op 1,4% geschat.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

Gegevens over de omzet in 2003 zijn voor Estland niet bekend. Wel zijn gegevens aanwezig over de bruto spelopbrengst. Deze bedroeg € 8 miljoen. De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	Nb	1
Casinospelen	Niet van toepassing	7
Speelautomaten	Niet van toepassing	0
Bingo	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	0
Behendigheidspele	Nb	0
Totaal	Nb	8

Afdrachten en belastingen

In Estland worden geen afdrachten gedaan. De totale belastingopbrengst in 2003 is niet bekend.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	0	Nb
Casinospelen	0	Nb
Speelautomaten	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Bingo	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Wedden op (sport) wedstrijden	0	Nb
Behendigheidspele	0	0
Totaal	0	Nb

Status van kansspelaanbieders

Casinospelen en het wedden op sportwedstrijden zijn in Estland in handen van private aanbieders. De loterijen worden door zowel publieke als private organisaties aangeboden. Er zijn geen buitenlandse aanbieders aanwezig.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek en privaat	Nationaal
Casinospelen	Privaat	Nationaal
Speelautomaten	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Bingo	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Wedden op (sport) wedstrijden	Privaat	Nationaal
Behendigheidspele	Niet van toepassing	Niet van toepassing

5 Finland

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Finland sinds 2002 uitgevoerd door de afdeling kansspelen en vuurwapens van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is verantwoordelijk voor het nationale toezicht op de organisatie van loterijen en het bijhouden van statistische informatie over deze loterijen. Het ministerie neemt beslissingen over de uitvoering en het toezicht van loterijen en doet uitspraken bij geschillen.

Bevoegdheden

Het ministerie is *verantwoordelijk* voor vijf typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- speelautomaten
- bingo
- wedden op (sport)wedstrijden.

Daarnaast is als specifiek type kansspel de totalisator genoemd.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken voert ten aanzien van het toezicht op kansspelen vier *activiteiten* uit. Dit zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- publieksvoorlichting.

Het uitvoeren van onderzoek, technische inspectie van kansspelapparatuur en vergunningverlening behoort niet tot de activiteiten.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. In Finland gebruikt het ministerie twee instrumenten:

- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- on-line monitoring.

Andere instrumenten als financiële controle, inspectie ter plekke en technische inspectie zijn in Finland niet aanwezig bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De betekend dat deze een beperkt instrumentarium heeft voor het uitoefenen van toezicht.

Omvang en financiering

Binnen het ministerie zijn in totaal 5 FTE aanwezig die zich bezighouden met toezicht op kansspelen. Het beschikbare budget voor 2005 bedroeg € 2,5 miljoen. Dit bedrag komt deels voort uit het budget van het ministerie zelf en deels uit bijdragen van de vergunninghouders.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. Binnen dit ministerie is een aparte afdeling aanwezig die zich hiermee bezighoudt. Deze afdeling is niet alleen verantwoordelijk voor kansspelen maar ook voor vuurwapens.

Organisatiestructuur

Binnen het ministerie is een aparte afdeling kansspelen en vuurwapens aanwezig. Deze afdeling maakt weer onderdeel uit van de directie politie. Aan het hoofd van de afdeling staat een directeur.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

Omdat de toezichtstaken binnen het ministerie worden uitgevoerd is uiteraard een directe relatie met de minister aanwezig. De kansspelen- en vuurwapensafdeling valt onder de verantwoordelijke minister voor politiezaken. Deze kan zijn afdeling direct aansturen. Er is dan ook geen sprake van onafhankelijkheid. Voor alle acties moet verantwoording worden afgelegd aan de minister.

Contact vindt zoveel plaats als noodzakelijk is. Over alle belangrijke thema's wordt de minister geïnformeerd.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Er zijn geen andere toezichthouders actief.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Finland is te kenmerken als een hybride model. Het bestaat uit een combinatie van het beschermen van kansspelers en het beschermen van de overheidsbelangen.

Wijzigingen in het beleid

De belangrijkste wijzigingen in de afgelopen jaren betreffen de oprichting van een kansspelforum in 2004 en het uitvoeren van extra inspanningen ten behoeve van onderzoek en monitoring van ontwikkelingen op de kansspelmarkt. Het kansspelforum werkt op dit moment aan nieuwe richtlijnen voor de marketing van kansspelen en de leeftijdsgrenzen voor deelname.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Finland. De illegale kansspelmarkt wordt als een redelijk groot probleem ervaren. Op basis van schattingen van experts wordt de omvang van de illegale kansspelmarkt geschat op € 30 miljoen.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt als een redelijk groot probleem gezien. Recent is onderzoek gedaan naar de prevalentie. Deze wordt geschat op 1,5%.

4. Kansspelmarkt

<i>Omzet en kansspelmarkt</i>		
Voor de meeste typen kansspelen in Finland zijn de omzet en bruto spelopbrengst bekend. Alleen gegevens over bingo ontbreken. Omvangrijk zijn vooral de loterij- en de speelautomatenmarkt.		
De getallen zijn in miljoenen euro's.		
	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	871	484
Casinospelen		51
Speelautomaten		571
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	238	93
Totalisator	215	63
Totaal	1.324	1.262

<i>Afdrachten en belastingen</i>		
Voor Finland zijn alleen totaalcijfers bekend. Meer gegevens over de onderlinge verdeling van afdrachten en belastingen tussen de verschillende typen kansspelen zijn niet aanwezig.		
	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	Nb	Nb
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Totalisator	Nb	Nb
Totaal	686	118

<i>Status van kansspelaanbieders</i>		
In Finland zijn alle aanbieders van kansspelen publieke partijen van Finse origine.		
	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek	Nationaal
Casinospelen	Publiek	Nationaal
Speelautomaten	Publiek	Nationaal
Bingo	Publiek	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek	Nationaal
Totalisator	Publiek	Nationaal

6 Frankrijk

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Frankrijk uitgevoerd door de “Sous-direction des courses et des jeux” (SDCJ). Deze bestaat sinds 1973.

De SDCJ heeft als hoofddoelstelling kansspelen te reguleren en de belangen van zowel de Staat als kansspelers en kansspeelaanbieders te beschermen. De missie van de organisatie is te verdelen in drie activiteiten:

- toezicht op kansspelen in casino's en op wedrennen
- verzamelen van informatie over de markt
- onderzoek naar criminele activiteiten.

Bevoegdheden

De toezichthouder is *verantwoordelijk* voor twee typen kansspelen:

- casinospelen
- wedden op paardenraces.

De activiteiten die de SDCJ uitvoert in het kader van het toezicht op kansspelen zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op vergunninghouders
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- advisering van verantwoordelijke minister.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. De Franse toezichthouder gebruikt als instrumenten:

- financiële controle
- inspecties ter plaatse
- technische inspecties
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures.

Omvang en financiering

Bij de SDCJ zijn in totaal 100 FTE aanwezig. De precieze omvang van het beschikbare budget is niet bekend. De middelen zijn afkomstig van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De SDCJ valt onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Het is een onderdeel van de Direction Centrale des Renseignements Généraux (DCRG) dat op zijn beurt weer onderdeel uitmaakt van de Nationale Politie.

Organisatiestructuur

De SDCJ bestaat uit vijf afdelingen:

- Wedrennen
- Casino's
- Administratie, onderzoek en training
- Juridische zaken
- Archivering.

Daarnaast zijn in iedere Franse regio (de departementen) gespecialiseerde politieagenten aanwezig op het gebied van kansspelen.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De minister van Binnenlandse Zaken is verantwoordelijk voor alle activiteiten van de SDCJ. Deze activiteiten worden uitgevoerd binnen de structuur van de Franse Nationale Politie. Er is een hiërarchische relatie met de verantwoordelijke minister en er is dus geen sprake van onafhankelijkheid.

Noodzakelijke beleidskwesties worden aan de minister voorgelegd. Daarnaast brengt de SDCJ jaarlijks verslag uit van de uitgevoerde activiteiten.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Er zijn twee andere instellingen betrokken bij het toezicht op casinospelen. De SDCJ is verantwoordelijk voor de uitvoering van het toezicht. Op haar advies kunnen aanpassingen in de wetgeving worden doorgevoerd door de wetgevingsdirectie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (DLPAJ). Daarnaast verstrekt de SDCJ technische adviezen aan de Commission Supérieure des Jeux. Deze commissie is verantwoordelijk voor adviezen aan de minister van Binnenlandse Zaken over het toekennen of verlengen van vergunningen voor casino's.

Het is niet bekend hoe het toezicht op andere kansspelen (met name loterijen) is georganiseerd.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Frankrijk is naar eigen zeggen te beschouwen als het "beschermen van kansspelers" model.

Wijzigingen in het beleid

Er hebben in de afgelopen jaren geen beleidswijzigingen plaatsgevonden. Ook voor de komende jaren zijn geen beleidswijzigingen voorzien.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Frankrijk. De illegale kansspelmarkt wordt als een beperkt probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt als een redelijk groot probleem beschouwd. Cijfers over de omvang van gokverslaving zijn niet bekend.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

Er zijn alleen gegevens bekend over de bruto spelopbrengst van casinospelen in 2003.

De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	Niet van toepassing	2.546
Speelautomaten	Niet van toepassing	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

Afdrachten en belastingen

De omvang van de afdrachten en belastingen in 2003 zijn deels bekend voor casinospelen.

De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	Nb	1.454
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

Status van kansspel aanbieders

Alleen van casinospelen is de status van de aanbieders bekend. Alle aanbieders zijn private partijen uit zowel binnen- als buitenland.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	Privaat	Nationaal en buitenlands
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb

7 Hongarije

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Hongarije uitgevoerd door het Ministerie van Financiën en de “Gaming Board of Hungary”. Deze laatste is in 1991 opgericht.

De Board doet wetsvoorstellen en adviseert over strategische beslissingen. Daarnaast is de Board verantwoordelijk voor vergunningverlening, registratie en controle van vergunningverleners, deelname in de bestrijding van illegale kansspelen en witwaspraktijken. Het Ministerie van Financiën is de toezichthouder.

Bevoegdheden

De Gaming Board is *verantwoordelijk* voor vier typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- speelautomaten
- wedden op (sport)wedstrijden.

Hoewel de Board verschillende activiteiten verricht voor deze kansspelen voert het Ministerie van Financiën het toezicht uit voor deze kansspelen.

De Board voert ten aanzien van het toezicht op kansspelen vier *activiteiten* uit. Dit zijn:

- toezicht op de vergunninghouders
- vergunningverlening
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- publieksvoorlichting.

De algemene toezichtstaken worden door het Ministerie van Financiën uitgevoerd.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. In Hongarije gebruikt de Board drie instrumenten:

- financiële controle van de boeken
- inspectie ter plaatse
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures.

Andere instrumenten als technische inspectie en online monitoring worden niet gebruikt. De instrumenten die het Ministerie van Financiën als toezichthouder gebruikt zijn niet bekend.

Omvang en financiering

De Board heeft de beschikking over 135 FTE en een budget van € 17 miljoen. Hiermee is de Hongaarse Gaming Board met afstand de grootste organisatie van de onderzochte landen. Gezien de beperkte toezichtstaken is dit opmerkelijk te noemen. Het budget wordt gefinancierd door vergunninghouders. Het Ministerie van Financiën heeft 2 FTE beschikbaar voor toezicht op kansspelen. De middelen zijn niet geormerkt en afkomstig uit het algemene budget van het ministerie.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. De Gaming Board voert alleen ondersteunende activiteiten ten behoeve van het toezicht uit. Binnen het Ministerie van Financiën is geen aparte afdeling aanwezig.

Organisatiestructuur

Niet van toepassing: er is geen aparte afdeling die het feitelijk toezicht uitvoert.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor het kansspelbeleid en de algemene toezichtstaken. Enkele uitvoerende taken met betrekking tot vergunningverlening zijn gedelegeerd aan de Gaming Board. Er is dus geen sprake van een onafhankelijke toezichthouder die zelfstandig beslissingen kan nemen.

Contact vindt zowel plaats via verschillende formele overlegmomenten als op ad-hoc basis.

De wijze waarop verantwoording van de uitgevoerde activiteiten door de Board plaatsvindt is niet bekend.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Zoals eerder aangegeven is het Ministerie van Financiën feitelijk de enige toezichthouder.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid in Hongarije is te typeren als het overheidsbelangenmodel.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen jaren hebben geen belangrijke wijzigingen in het kansspelbeleid plaatsgevonden.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Hongarije. De illegale kansspelmarkt wordt in gemiddelde mate als een probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Ook voor gokverslaving geldt dat dit in gemiddelde mate als een probleem wordt beschouwd. Door deskundigen wordt de prevalentie als percentage van de populatie op 0,1% geschat.

4. Kanospelmarkt

<i>Omzet en kanospelmarkt</i>		
Gegevens over de omzet en bruto spelopbrengst in Hongarije in 2003 zijn hieronder weergegeven. De totale bruto spelopbrengst bedroeg €580 miljoen. Met name de omzet uit loterijen en speelautomaten dragen hieraan bij. De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.		
	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	444	281
Casinospelen	Niet van toepassing	37
Speelautomaten	Niet van toepassing	238
Bingo	0	0
Wedden op (sport) wedstrijden	47	24
Anders	Nb	Nb
Totaal	491	580

<i>Afdrachten en belastingen</i>		
De gegevens over de afdrachten en belastingen zijn in de onderstaande tabel vermeld. De onderstaande getallen zijn in miljoenen euro's.		
	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	165	75
Casinospelen	15	12
Speelautomaten	112	99
Bingo	0	0
Wedden op (sport) wedstrijden	11	6
Anders	0	0
Totaal	303	192

<i>Status van kansspeelaanbieders</i>		
Bij de meeste kansspelen zijn de aanbieders in Hongarije zowel publieke als private partijen. Buitenlandse aanbieders zijn niet aanwezig.		
	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek	Nationaal
Casinospelen	Publiek en privaat	Nationaal
Speelautomaten	Privaat	Nationaal
Bingo	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek en privaat	Nationaal
Anders	Publiek en privaat	Nationaal

8 Italië

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Toezicht op kansspelen valt in Italië onder de Amministrazione autonoma dei monopoli di Stato (Aams). Aams functioneert in de huidige vorm sinds 2002 en is verantwoordelijk voor het toezicht en reguleren van de Italiaanse kansspelsector. Het doel van Aams is condities creëren voor eerlijke concurrentie en het beschermen van publieke belangen, zoals het welbevinden van spelers en een verantwoord aanbod aan kansspelen, waarbij wordt gestreefd naar een maximum aan belastinginkomsten.

Bevoegdheden

Aams is *verantwoordelijk* voor vier typen kansspelen:

- Loterijen
- speelautomaten
- bingo
- wedden op (sport) wedstrijden.

Casino's vallen niet onder de bevoegdheid van deze toezichthouder. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is via de lokale overheid verantwoordelijk voor de vier Italiaanse casino's.

De *activiteiten* die Aams verricht zijn veelomvattend. In totaal worden zeven activiteiten uitgevoerd:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- (technische) inspectie van kansspelapparatuur
- vergunningverlening aan aanbieders van kansspelen
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- onderzoek
- publieksvoorlichting.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. Aams is bevoegd een breed scala aan instrumenten te gebruiken:

- financiële controle van bijvoorbeeld de boeken
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- inspectie ter plaatse
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- on-line monitoring

Omvang en financiering

De omvang van de organisatie is niet bekend. Hetzelfde geldt voor het beschikbare budget. Wel is bekend dat Aams wordt gefinancierd vanuit het budget van het verantwoordelijke ministerie.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

Aams valt onder het Ministerie van Economie en Financiën, maar heeft daarnaast relaties met andere ministeries zoals Binnenlandse Zaken en Landbouw en Natuurbeheer.

Qua organisatievorm is Aams te beschouwen als een aparte dienst van het verantwoordelijke ministerie. De dienst is buiten het ministerie geplaatst.

Organisatiestructuur

De dienst bestaat uit een head office onder leiding van een directeur-generaal. Onder deze head office vallen vier afdelingen: strategie, kansspelen, accijnzen en de administratie. Deze dienst stuurt 14 regionale inspectiediensten aan.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De Minister van Economie en Financiën bepaalt de koers en de doelen die Aams moet realiseren. Aams tracht deze doelen te realiseren en kan daarbij autonoom handelen binnen de daarvoor geldende wettelijke kaders. Omdat Aams direct onder het verantwoordelijk ministerie valt zijn er geen waarborgen voor de onafhankelijkheid van de organisatie.

De DG van Aams heeft direct contact met de verantwoordelijke minister.

Aams moet verantwoording over het eigen handelen afleggen door middel van periodieke rapporten waarmee alle activiteiten worden gemonitord.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Zoals eerder gemeld vallen casino's niet onder de bevoegdheid van deze toezichthouder. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is via de lokale overheid verantwoordelijk voor de vier Italiaanse casino's. Aams heeft in de praktijk geen contact met het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Italië is te kenmerken als het beschermen van kansspelers model.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen 10 jaar zijn enkele wijzigingen opgetreden in het kansspelbeleid. De belangrijkste veranderingen hebben betrekking op de organisatie van het toezicht. Aams is sinds 2002 actief. Daarnaast is de wetgeving voor speelautomaten aangepast.

Ook in de komende jaren worden veranderingen in de wetgeving verwacht. Hierbij gaat het om de introductie van remote gaming.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een belangrijke doelstelling voor Aams. De illegale kansspelmarkt wordt als een redelijk groot probleem ervaren in Italië. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van deze markt.

Ook het bestrijden van gokverslaving is een specifieke doelstelling. Gokverslaving is in Italië een redelijk groot probleem. Cijfers over de prevalentie zijn niet bekend.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

Voor Italië zijn in beperkte mate gegevens over omzet en opbrengst bekend. De wel bekende gegevens zijn hieronder gepresenteerd. De getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	2.348	Nb
Casinospelen		Nb
Speelautomaten		Nb
Bingo	1.257	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	4.570	Nb
Anders	6.938	Nb
Totaal	15.113	Nb

Afdrachten en belastingen

Voor Italië zijn geen gegevens over afdrachten en belastingen bekend.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	Nb	Nb
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Anders	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

Status van kansspelaanbieders

Alle aanbieders van kansspelen in Italië zijn publiek en van nationale origine.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek	Nationaal
Casinospelen	Publiek	Niet van toepassing
Speelautomaten	Publiek	Niet van toepassing
Bingo	Publiek	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek	Nationaal
Anders	Publiek	Nationaal

9 Kroatië

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Kroatië sinds 1994 uitgevoerd door het Ministerie van Financiën, directie Belastingen.

Het ministerie ziet toe of kansspelen volgens de wettelijke voorschriften worden aangeboden door middel van vergunningverlening en controle.

Bevoegdheden

Het ministerie is *verantwoordelijk* voor vijf typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- speelautomaten
- bingo
- wedden op (sport)wedstrijden.

De activiteiten die het ministerie uitvoert in het kader van het toezicht op kansspelen zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- vergunningverlening
- technische inspectie van kansspelapparatuur.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. Het ministerie gebruikt in Kroatië vijf instrumenten:

- financiële controle van de boeken
- inspectie ter plaatse
- technische inspectie
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- on-line monitoring.

Omvang en financiering

Binnen de directie Belastingen, is een aparte afdeling Kansspelen aanwezig waar in totaal 50 FTE werkzaam zijn. Het budget voor afdeling is niet geoormerkt.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. De toezichtstaken worden binnen een aparte afdeling van het ministerie uitgevoerd.

Organisatiestructuur

Er is een aparte afdeling die het toezicht uitvoert.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

Zoals eerder aangegeven is de Minister van Financiën verantwoordelijk voor het kansspelbeleid en het toezicht. De afdeling Kansspelen wordt direct aangestuurd door de minister.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Er zijn geen andere toezichthouders.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Als één van de weinige onderzochte landen heeft Kroatië een kansspelbeleid dat is te typeren als het neutrale model. Dit betekent dat kansspelen niet anders worden benaderd dan andere economische activiteiten.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen jaren hebben enkele wijzigingen plaatsgevonden. Belangrijk zijn met name de liberalisering van de markt, het verlagen van de belastingtarieven en het certificeren van speelautomaten. De komende jaren is aandacht voor de introductie van kansspelen via internet.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is geen specifieke beleidsdoelstelling in Kroatië. De illegale kansspelmarkt wordt in gemiddelde mate als een probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook geen specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt in beperkte mate als een probleem beschouwd. De mate van gokverslaving is niet bekend.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

Gegevens over de omzet en bruto spelopbrengst in Kroatië in 2003 zijn hieronder weergegeven. De totale omzet bedroeg € 420 miljoen. Met name de omzet uit het wedden op sportwedstrijden draagt hieraan bij. De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	77	31
Casinospelen	Niet van toepassing	21
Speelautomaten	Niet van toepassing	37
Bingo	13	5
Wedden op (sport) wedstrijden	330	67
Totaal	420	161

Afdrachten en belastingen

De gegevens over de afdrachten zijn niet bekend. De totale belastingopbrengst was in 2003 € 28 miljoen. De onderstaande getallen zijn in miljoenen euro's.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	0
Casinospelen	Nb	3
Speelautomaten	Nb	9
Bingo	Nb	0
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	16
Totaal	Nb	28

Status van kansspelaanbieders

De aanbieders van de loterijen en bingo zijn in Kroatië in publieke handen. Voor de andere kansspelen geldt dat deze door zowel publieke als private partijen uit binnen- en buitenland worden aangeboden.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek	Nationaal
Casinospelen	Publiek en privaat	Nationaal en buitenlands
Speelautomaten	Publiek en privaat	Nationaal en buitenlands
Bingo	Publiek	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek en privaat	Nationaal en buitenlands

10 Letland

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Toezicht op kansspelen valt in Letland onder de "Lotteries and Gambling Supervisory Inspection of the Republic of Latvia". De toezichthouder is opgericht in 1998. De taken/doelstellingen zijn:

- het verstrekken van vergunningen op basis van de wet op loterijen en kansspelen
- het registreren en certificeren van kansspelmachines
- het toezien op kansspelaanbieders en beëindigen van hun activiteiten indien zij niet voldoen aan de wet
- het registreren van zogenaamde sales promotion lotteries

Bevoegdheden

De loterij en kansspel inspectie is *verantwoordelijk* voor zes typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- speelautomaten
- bingo
- wedden op (sport) wedstrijden
- sales promotion lotteries.

De *activiteiten* van de toezichthouder zijn veelomvattend. In totaal worden zes activiteiten uitgevoerd:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- (technische) inspectie van kansspelapparatuur
- vergunningverlening aan aanbieders van kansspelen
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- publieksvoorlichting.

Van de onderscheiden activiteiten is alleen onderzoek geen taak van de toezichthouder.

Van de mogelijke *instrumenten* voor het uitoefenen van toezicht is de Letse toezichthouder bevoegd vier instrumenten te gebruiken:

- financiële controle van bijvoorbeeld de boeken
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- inspectie ter plaatse
- technische inspectie van kansspelapparatuur

Omvang en financiering

De organisatie beschikt in totaal over 30 FTE. Het beschikbare budget voor 2005 bedroeg €0,58 miljoen. Dit bedrag is afkomstig uit algemene middelen.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De toezichthouder valt onder de Ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken. Daarnaast zijn relaties aanwezig met de gemeentelijke autoriteiten.

De organisatievorm is te beschouwen als een apart agentschap.

Organisatiestructuur

De toezichthouder staat onder leiding van een directeur. Deze is benoemd door de Minister van Financiën. Er zijn drie afdelingen aanwezig:

- wetgeving en vergunningverlening
- toezicht (verdeeld in kansspelen, casinospelen en certificatie)
- administratie (verdeeld in statistiek en financiën).

De toezichthouder beschikt over een bestuur met vijf leden. Het bestuur heeft een adviserende functie en is daarnaast verantwoordelijk voor de algemene strategie.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De toezichthouder kan onafhankelijk handelen en beslissingen nemen die binnen de bevoegdheden liggen. De onafhankelijkheid is gewaarborgd in de wet op de loterijen en kansspelen. Indien een partij niet akkoord gaat met genomen beslissingen van de toezichthouder dan kan in beroep worden gegaan bij de Minister van Financiën. Bij een verschil van inzicht kan vervolgens nog bij een bestuurlijke rechtbank in beroep worden gegaan.

Contact met de Minister (van Financiën) vindt zoveel plaats als nodig. De belangrijkste contacten verlopen via het bestuur. De voorzitter van het bestuur is ook adviseur van de minister.

Verantwoording vindt plaats door middel van kwartaalrapportages over de ontwikkelingen en een jaarrapportage waarin de bereikte resultaten en financiële aspecten zijn vastgelegd. Daarnaast vindt ook op specifiek verzoek van de minister rapportage plaats.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Er zijn geen andere toezichthouders.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Letland is te kenmerken als het beschermen van kansspelers model.

Wijzigingen in het beleid

De wet is pas 10 jaar oud. In de afgelopen periode zijn verschillende wijzigingen opgetreden in het kansspelbeleid. De belangrijkste veranderingen hebben betrekking op het vergroten van de mogelijkheden voor de aanpak van gokverslaving, het verhogen van de gestelde eisen aan kansspelersaanbieders en het verhogen van de belastingen.

Ook in de komende jaren worden veranderingen in de wetgeving verwacht. Hierbij gaat het om maatregelen ter bescherming van kansspelers. Met name de mogelijkheden voor groei van aanbieders worden beperkt en de preventie van gokverslaving staat centraal.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is geen belangrijke doelstelling in Letland. De illegale kansspelmarkt wordt nauwelijks als een probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van deze markt.

Het bestrijden van gokverslaving is wel een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving is in Letland niet direct een serieus probleem, maar kan ook niet als een klein probleem worden beschouwd. Cijfers over de omvang van gokverslaving zijn niet bekend.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

De omzet en spelopbrengst van kansspelen zijn in Letland beperkt van omvang. De belangrijkste markt is die van de speelautomaten. De getallen hieronder vermeld zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	5	1
Casinospelen		10
Speelautomaten		75
Bingo	2	1
Wedden op (sport) wedstrijden	2	1
Sales promotion lotteries	2	2
Totaal	11	90

Afdrachten en belastingen

Voor Letland zijn in beperkte mate gegevens over afdrachten en belastingen bekend.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	Nb	Nb
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Sales promotion lotteries	Nb	Nb
Totaal	3	17

Status van kansspelaanbieders

In Letland zijn zowel publieke als private partijen aanwezig. Deze aanbieders zijn niet alleen uit Letland, maar ook uit het buitenland afkomstig.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek	Nationaal
Casinospelen	Privaat	Nationaal en buitenlands
Speelautomaten	Privaat	Nationaal en buitenlands
Bingo	Privaat	Nationaal en buitenlands
Wedden op (sport) wedstrijden	Privaat	Nationaal en buitenlands
Sales promotion lotteries	Privaat	Nationaal

11 Litouwen

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Toezicht op kansspelen wordt in Litouwen uitgevoerd door de "State Gaming Control Commission". De toezichthouder is opgericht in 2001.

De algemene doelstelling is toezicht en handhaving zodat het aanbieden van kansspelen voldoet aan de wetgeving en de belangen en rechten van zowel kansspelers als aanbieders worden beschermd.

Bevoegdheden

De toezichthouder is *verantwoordelijk* voor vijf typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- speelautomaten
- bingo
- wedden op (sport)wedstrijden.

De Control Commission voert diverse in het onderzoek onderscheiden *activiteiten* uit. Dit zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- (technische) inspectie van kansspelapparatuur
- vergunningverlening aan aanbieders van kansspelen
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie.

Het uitvoeren van onderzoek of het geven van publieksvoorlichting behoort niet tot de activiteiten van de toezichthouder.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. De Control Commission is bevoegd vier instrumenten te gebruiken:

- financiële controle van de boeken
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- inspectie ter plaatse
- technische inspectie van kansspelapparatuur.

Er wordt geen on-line monitoring uitgevoerd.

Omvang en financiering

De Control Commission beschikt over een organisatie met in totaal 30 FTE. Het beschikbare budget voor 2005 bedroeg €0,51 miljoen. Dit bedrag wordt gefinancierd uit algemene middelen.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De Control Commission valt onder de Ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken. Het opereert als een apart agentschap.

Organisatiestructuur

De toezichthouder heeft een bestuur met zes leden die zijn benoemd door de overheid. Onder het bestuur valt het bureau waarin ambtenaren de taken van de organisatie verrichten. Het is verder niet bekend hoe de organisatie is opgebouwd.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De toezichthouder valt onder de Ministers van Financiën en Binnenlandse Zaken. De mate van onafhankelijkheid en wijze van aansturing is niet bekend.

Contact vindt op regelmatige basis plaats. Er zijn formele overlegmomenten en daarnaast wordt regelmatig informatie uitgewisseld.

Verantwoording vindt plaats door middel van jaarrapportages over de financiën en uitgevoerde activiteiten.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Er zijn geen andere toezichthouders actief.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Litouwen is te kenmerken als een hybride model. Het bestaat uit een combinatie van het beschermen van kansspelers en het beschermen van de overheidsbelangen.

Wijzigingen in het beleid

De meest recente wijziging is de oprichting van de State Gaming Control Commission in 2001. Verdere wijzigingen in de afgelopen of komende jaren zijn niet bekend.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Litouwen. De illegale kansspelmarkt wordt als een beperkt probleem ervaren. Er zijn geen cijfers bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt als een redelijk probleem gezien. Ook over de prevalentie van gokverslaving zijn geen gegevens bekend.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

De omzet en spelopbrengst van kansspelen zijn in Litouwen in zeer beperkte mate bekend.
De getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen		12
Speelautomaten		Nb
Bingo	2	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	1
Totaal	Nb	Nb

Afdrachten en belastingen

Voor afdrachten en belastingen zijn bijna geen cijfers bekend.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	Nb	2
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

Status van kansspelaanbieders

In Litouwen zijn alleen private aanbieders van kansspelen actief. Dit zijn zowel nationale als buitenlandse partijen.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Privaat	Nationaal
Casinospelen	Privaat	Nationaal en buitenlands
Speelautomaten	Privaat	Nationaal en buitenlands
Bingo	Privaat	Nationaal en buitenlands
Wedden op (sport) wedstrijden	Privaat	Nationaal

12 Malta

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Toezicht op kansspelen wordt in Malta uitgevoerd door de "Lotteries and Gaming Authority". De toezichthouder is recent opgericht in 2002. De doelstellingen zijn:

- het versterken van alle toezichtactiviteiten op het gebied van kansspelen
- het beschermen van de belangen van kansspelers en het zorgen dat de sector een veilig spelaanbod heeft dat vrij is van criminele elementen.

Specifieke activiteiten die de autoriteit verricht zijn het innen van belastingen, het toekennen van vergunningen en het nemen van maatregelen tegen witwaspraktijken.

Bevoegdheden

De toezichthouder is *verantwoordelijk* voor vijf typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- speelautomaten
- bingo
- wedden op (sport) wedstrijden.

Daarnaast is de toezichthouder verantwoordelijk voor remote gaming en amusementmachines.

De toezichthouder voert alle in het onderzoek onderscheiden *activiteiten* uit. Dit zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- (technische) inspectie van kansspelapparatuur
- vergunningverlening aan aanbieders van kansspelen
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- onderzoek
- publieksvoorlichting.

Daarnaast worden specifieke voorlichtingsactiviteiten verricht, gericht op verantwoord gebruik van kansspelen.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. De toezichthouder is bevoegd een breed scala aan instrumenten te gebruiken:

- financiële controle van bijvoorbeeld de boeken
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- inspectie ter plaatse
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- on-line monitoring.

Omvang en financiering

De organisatie beschikt in totaal over 23 FTE. Het beschikbare budget voor 2005 bedroeg €0,88 miljoen. Dit bedrag is afkomstig uit het budget van het verantwoordelijke ministerie.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De toezichthouder valt onder het Ministerie van Financiën en opereert als een apart agentschap.

Organisatiestructuur

De toezichthouder staat onder leiding van een bestuur dat bestaat uit een voorzitter, 3 leden en een algemeen secretaris. De dagelijkse leiding is in handen van een algemeen directeur en een directeur regelgeving en handhaving. Er zijn vier afdelingen aanwezig:

- Inspectie
- Financiën
- Administratie en personeelszaken
- Informatie-analyse.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De toezichthouder valt onder de Minister van Financiën. De uitvoering van de toezichtsactiviteiten moet worden goedgekeurd door het ministerie. In naam van het ministerie voert de toezichthouder activiteiten uit als het innen van belastingen en verstrekken van vergunningen. De onafhankelijkheid ten opzichte van het ministerie is dus beperkt. Er zijn in de wetgeving dan ook geen waarborgen voor de onafhankelijkheid vastgelegd.

Contact vindt op regelmatige basis plaats. Dit betreffen zowel formele contactmomenten als informele contacten.

Verantwoording vindt plaats door middel van jaarrapportages, jaarrekeningen en andere rapporten waarin de bereikte resultaten zijn vastgelegd. Daarnaast moet de toezichthouder voordat tot een beslissing wordt overgegaan altijd schriftelijk om toestemming vragen aan de minister.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Voorheen was een apart ministerie (Department of Public lotto) toezichthouder voor alle kansspelen uitgezonderd casino's. Vanaf 2005 is de Lotteries and Gaming Authority verantwoordelijk voor alle kansspelen.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Malta is te kenmerken als het overheidsbelangenmodel.

Wijzigingen in het beleid

In 2002 is de Lotteries and Gaming Authority opgericht. Vanaf 2005 is deze toezichthouder verantwoordelijk voor alle kansspelen. De belangrijkste veranderingen in de afgelopen jaren zijn de privatisering van de nationale loterij en wetgeving op het gebied van remote gaming.

Ook in de komende jaren worden veranderingen in de wetgeving verwacht. Hierbij gaat het met name om wetgeving voor Video Lottery Terminals.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Malta. De illegale kansspelmarkt wordt niet echt als een groot probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van deze markt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Ook voor gokverslaving geldt dat dit in Malta niet echt als een groot probleem worden ervaren. Cijfers over de omvang van gokverslaving zijn niet bekend.

4. Kansspelmarkt

<i>Omzet en kansspelmarkt</i>		
De omzet en spelopbrengst van kansspelen zijn nauwelijks bekend. Door veranderingen bij loterijen en wedden op sportwedstrijden zijn hiervoor geen recente cijfers beschikbaar.		
De getallen hieronder vermeld zijn in miljoenen euro's.		
	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	Nb	23
Casinospelen	Niet van toepassing	Nb
Speelautomaten	Niet van toepassing	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Anders	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

<i>Afdrachten en belastingen</i>		
Voor Malta zijn gegevens over afdrachten en belastingen niet compleet. Afdrachten zijn niet bekend en totaalcijfers ontbreken.		
		Belastingen
Loterijen	Nb	2
Casinospelen	Nb	4
Speelautomaten	Nb	0
Bingo	Nb	0,182
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	0
Anders	Nb	1
Totaal	Nb	Nb

<i>Status van kansspelaanbieders</i>		
In Malta zijn zowel publieke als private partijen aanwezig. Deze aanbieders zijn niet alleen uit Malta, maar ook uit het buitenland afkomstig.		
	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Privaat	Nationaal en buitenlands
Casinospelen	Publiek en privaat	Nationaal en buitenlands
Speelautomaten	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Bingo	Publiek en privaat	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Privaat	Buitenlands
Anders	Publiek en privaat	Nationaal en buitenlands

13 Nederland

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Nederland uitgevoerd door het College van toezicht op de kansspelen en het Ministerie van Justitie. Het College bestaat sinds 1996 en de toezichtstaken zijn sinds 2001 op de huidige wijze bij Ministerie van Justitie ondergebracht.

Het College heeft als doel toezicht te houden op de nationale kansspelmonopolies. Het College adviseert de betrokken ministeries over het verlenen, wijzigen en intrekken van de vergunningen voor deze landelijke kansspelen en over het verlenen van instemming met hun statuten en reglementen. Bij het uitoefenen van zijn taken beschikt het College niet over dwangmiddelen. Transparantie en consistentie zijn de uitgangspunten. Het College staat voor het op een maatschappelijk aanvaardbare wijze laten verlopen van de landelijke kansspelen en het inzichtelijk maken van prijzen, kosten en afdrachten aan de goede doelen en de schatkist. Consistentie speelt vooral in de adviesfunctie. Het College spant zich bij betrokken ministeries in voor gelijke voorschriften voor de kansspelvergunninghouders.

Het beleidsdoel van het Ministerie van Justitie is het reguleren en beheersen van kansspelen, waarbij speciaal aandacht uitgaat aan het voorkomen van gokverslaving, bescherming van de consument en het tegengaan van illegale en criminele activiteiten. Via de Wet op de kansspelen is het organiseren van kansspelen zonder een vergunning verboden.

Bevoegdheden

Het *Ministerie van Justitie* is verantwoordelijk toezicht op alle genoemde typen kansspelen in het onderzoek:

- loterijen
- casinospelen
- speelautomaten
- bingo
- wedden op (sport) wedstrijden.

Daarnaast is ministerie ook verantwoordelijk voor alle andere typen kansspelen zoals prijsvragen en kansspelen via internet.

Het *College* is verantwoordelijk voor toezicht op drie type landelijke kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- wedden op (sport) wedstrijden.

De activiteiten die het *Ministerie van Justitie* uitvoert, zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op vergunninghouders
- (technische) inspectie van kansspelapparatuur
- vergunningverlening
- advisering van verantwoordelijke minister
- onderzoek
- publieksvoorlichting.

Het College heeft vooral een adviserende functie waardoor de activiteiten beperkter van omvang zijn. De twee taken die het College uitvoert, zijn het toezicht houden op vergunninghouders en adviseren van de verantwoordelijke minister.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende instrumenten te onderscheiden. Het College beschikt niet over instrumenten om feitelijk toezicht uit te voeren. Het Ministerie van Justitie heeft deze middelen wel:

- financiële controle van de boeken
- inspectie ter plaatse
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures.

Een deel van de toezichtstaken van het ministerie wordt uitgeoefend door middel van tweedelijns toezicht.

Omvang en financiering

Het College is beperkt van omvang. In totaal zijn 4 FTE bij de organisatie aanwezig. Het beschikbare budget voor 2005 is € 0,5 miljoen. Deze middelen worden gefinancierd uit het budget van het Ministerie van Justitie. Zelf heeft het Ministerie van Justitie een Projectbureau kansspelen waarbij 10 FTE werkzaam zijn met een budget van € 3,2 miljoen. Daarnaast zijn bij de private toezichtorganisatie Verispect 15 FTE aanwezig.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

Tot voor kort waren 5 ministeries betrokken bij het toezicht op kansspelen. Recent zijn deze taken geconcentreerd bij het Ministerie van Justitie.

Binnen het Ministerie van Justitie is geen aparte afdeling verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. Wel is er een projectteam aanwezig.

Het College is een zelfstandige en onafhankelijke toezichthouder. Het Ministerie van Justitie heeft een leidende rol bij het benoemen van leden en medewerkers van het College. Daarnaast keurt de minister jaarlijks het budget goed.

Organisatiestructuur

Het College bestaat uit zeven onafhankelijke leden, benoemd door de Kroon. Het secretariaat van het college heeft vier medewerkers en vormt een onderdeel van het Ministerie van Justitie. Hoewel het college een onafhankelijke organisatie is, is de Minister van Justitie politiek verantwoordelijk voor zijn activiteiten.

Binnen het Ministerie van Justitie is geen aparte afdeling verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. Wel is er een projectteam aanwezig.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De Minister van Justitie is politiek verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen, ook voor de taken van het College. De minister kan uiteraard directe sturing geven aan de activiteiten van het eigen ministerie. Het College is volledig onafhankelijk in de uitvoering van zijn activiteiten. Deze onafhankelijkheid is wettelijk gewaarborgd door zijn installatie als onafhankelijk adviesorgaan. Daarnaast is een overeenkomst gesloten met het ministerie waarin enkele afspraken zijn gemaakt over de administratieve en financiële onafhankelijkheid.

Het College legt verantwoording af door middel van een viermaandelijks rapportage over de uitgevoerde activiteiten en de besteding van de financiële middelen. Daarnaast stelt het College een jaarverslag op.

Er is op verschillende manieren contact tussen het College en het ministerie. Twee keer per jaar is een formeel overleg tussen de collegevoorzitter en de minister. Daarnaast vindt informeel op ad hoc basis contact plaats tussen het Collegesecretariaat en het ministerie. Er zijn verder geen formele contacten tussen vertegenwoordigers van het College en het ministerie.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Naast het Ministerie van Justitie en het College zijn lokale overheden betrokken bij het toezicht op kansspelen. Gemeenten verstrekken de aanwezigheidsvergunningen voor kansspelautomaten. Het Ministerie van Justitie ziet toe op de vergunningverlening door gemeenten, ondersteunt en adviseert.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Over de beleidsfilosofie van het kansspelbeleid zijn de verschillende respondenten uit Nederland het niet volledig eens. Enerzijds wordt aangegeven dat de beleidsfilosofie het beschermen van kansspelers inhoudt. Daarnaast wordt ook het hybride model genoemd. In dit hybride model zijn naast het beschermen van kansspelers ook de overheidsbelangen een belangrijk uitgangspunt.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen jaren hebben verschillende veranderingen in het kansspelbeleid plaatsgevonden. In 1996 is het College opgericht. In 2000 heeft een aanpassing van het toezicht op kansspelmachines plaatsgevonden. Datzelfde jaar is een kabinetsbeslissing genomen over belangrijke veranderingen in de Nederlandse kansspelbeleid. Deze zijn echter in 2003 voor het grootste deel teruggedraaid. Een andere wijziging is het concentreren van het toezicht op kansspelen bij één ministerie.

In de komende jaren staan enkele belangrijke veranderingen te wachten. Voorbeelden hiervan zijn het uitvoeren van een certificeringsproces voor goede doelen die inkomsten krijgen uit de spelopbrengsten; het uitvoeren van een uitgebreide studie naar kansspelverslaving; het uitvoeren van experimenten voor kansspelen via internet; het intensiveren en moderniseren van toezicht en handhaving. Deze veranderingen verlangen wijziging van de Wet op de kansspelen en de belastingwetgeving van kansspelen.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Nederland. De illegale kansspelmarkt wordt als een beperkt probleem ervaren. Naar schatting bedraagt de totale illegale kansspelmarkt € 0,5 miljard.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt in redelijke mate als een probleem beschouwd. Op basis van onderzoek wordt de prevalentie als percentage van de populatie op 0,3% geschat.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

Door de respondenten zijn verschillende opgaven gedaan over de omvang van de kansspelmarkt in Nederland. Gekozen is de gegevens van het College te presenteren, omdat deze het meest volledig lijken te zijn. In 2003 was de bruto spelopbrengst € 2,3 miljard.

De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	1.469	781
Casinospelen	Niet van toepassing	699
Kansspelautomaten	Niet van toepassing	840
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	52	20
Totaal	1.521	2.340

Afdrachten en belastingen

Ook voor de afdrachten en belastingen lopen de opgaven van de respondenten uiteen. Opnieuw is ervoor gekozen alleen de gegevens van het College te presenteren.

De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	107	67
Casinospelen	129	148
Kansspelautomaten	2	135
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	0	1
Totaal	238	351

Status van kansspelaanbieders

Loterijen worden door zowel publieke als private partijen aangeboden. Casinospelen, bingo en het wedden op sportwedstrijden worden door publieke organisaties aangeboden. Kansspelautomaten worden alleen aangeboden door private partijen. Bij kansspelautomaten en het wedden op sportwedstrijden zijn zowel buitenlandse als nationale aanbieders actief. Bij de andere kansspelers zijn dit alleen nationale organisaties.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek en privaat	Nationaal
Casinospelen	Publiek	Nationaal
Kansspelautomaten	Privaat	Nationaal en buitenlands
Bingo	Publiek	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek	Nationaal en buitenlands

14 Noorwegen

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Toezicht op kansspelen wordt in Noorwegen uitgevoerd door de "Norwegian Gaming and Foundation Authority (NGFA)". De toezichthouder is opgericht in 2001.

De doelen van de NGFA zijn toezicht, controle en inspectie van alle spelletjes die betrekking hebben op geld en en het toezicht op het deel van de kansspelmarkt dat onder de Noorse loterijen wetgeving valt (speelautomaten, bingo en loterijen).

Bevoegdheden

De toezichthouder is *verantwoordelijk* voor drie typen kansspelen:

- loterijen
- speelautomaten
- bingo.

Naast de genoemde kansspelen is ook het wedden op (sport) wedstrijden in Noorwegen toegestaan. Dit valt onder directe verantwoordelijkheid van het Ministerie van Cultuur en Kerzaken.

De toezichthouder voert alle in het onderzoek onderscheiden *activiteiten* uit. Dit zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- (technische) inspectie van kansspelapparatuur
- vergunningverlening aan aanbieders van kansspelen
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- onderzoek
- publieksvoorlichting.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. NGFA is bevoegd diverse instrumenten te gebruiken:

- financiële controle van de boeken
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- on-line monitoring

Inspectie ter plaatse wordt niet uitgevoerd.

Omvang en financiering

De toezichthouder beschikt over een grote organisatie met in totaal 48 FTE. Het beschikbare budget voor 2005 bedroeg € 6,22 miljoen. Dit bedrag wordt gefinancierd door de vergunninghouders.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De toezichthouder valt onder het Ministerie van Cultuur en Kerkzaken. Het opereert als een apart agentschap.

Organisatiestructuur

De toezichthouder is een agentschap zonder bestuur. De dagelijkse leiding is in handen van een algemeen directeur. Voor het uitvoeren van de controle en inspectie wordt nauw samengewerkt met de politie.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De toezichthouder valt onder de Minister van Cultuur en Kerkzaken. De uitvoering van het toezicht vindt onder directe controle van het ministerie plaats. Bij andere activiteiten als technische inspecties heeft de toezichthouder een meer onafhankelijke rol. Voor deze activiteiten zijn in de wetgeving waarborgen voor de onafhankelijkheid van de NGFA opgenomen. In praktische zin betekent dit dat enkele verantwoordelijkheden van het ministerie zijn gedelegeerd aan de NGFA waardoor deze voor bepaalde activiteiten onafhankelijk kan opereren.

Contact vindt op regelmatige basis plaats. Jaarlijks zijn twee formele contactmomenten met het ministerie. Daarnaast vindt op ad-hoc basis overleg plaats indien vanuit het ministerie behoefte is aan informatie of uitleg over ontwikkelingen op de kansspelmarkt.

Verantwoording vindt plaats door middel van kwartaal- en halfjaarrapportages. In kwartaalrapportages wordt over financiële aspecten en activiteiten gerapporteerd. In de halfjaarrapportages wordt ingegaan op belangrijke ontwikkelingen in de kansspelmarkt.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Het Ministerie van Cultuur en Kerkzaken is direct verantwoordelijk voor het toezicht op de nationale loterij en het wedden op (sport) wedstrijden. Voor deze kansspelen voert de NGFA wel de controle en inspectie uit. Hierover is frequent contact tussen beide partijen.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Noorwegen is te kenmerken als het beschermen van kansspelers model.

Wijzigingen in het beleid

De loterijwet uit 2000 heeft geresulteerd in het versterken van het toezicht in het algemeen en in de oprichting van de NGFA. Er zijn nieuwe toezichtinstrumenten ontwikkeld voor verschillende kansspelen als bingo, kraskaarten en traditionele loterijen. Vanaf 1 januari 2006 is de commerciële exploitatie van kansspelautomaten verboden.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Noorwegen. De illegale kansspelmarkt wordt als een redelijk groot probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van deze markt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt als een redelijk groot probleem gezien. Op basis van recent onderzoek wordt de prevalentie geschat op 1,4%.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

De omzet en spelopbrengst van kansspelen zijn voor Noorwegen bekend. Qua omzet vormen de loterijen de belangrijkste kansspelmarkt.

De getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	993	520
Casinospelen		0
Speelautomaten		564
Bingo	240	66
Wedden op (sport) wedstrijden	606	215
Totaal	1.839	1.365

Afdrachten en belastingen

De opbrengsten van kansspelen zijn allen bestemd voor goede doelen. Om deze reden hoeft hierover ook geen belasting te worden betaald.

Status van kansspelaanbieders

In Noorwegen zijn zowel publieke als private partijen aanwezig. De loterijen en weddenschappen worden alleen publiek aangeboden, bingo zowel publiek als privaat en speelautomaten alleen privaat. Er zijn alleen nationale aanbieders van kansspelen actief.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek	Nationaal
Casinospelen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Speelautomaten	Privaat	Nationaal
Bingo	Publiek en privaat	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek	Nationaal

15 Polen

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Polen sinds 1992 uitgevoerd door de directie Kansspelen van het Ministerie van Financiën. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken voert de wetgeving en het toezicht uit op de markt voor de kansspelen.

Bevoegdheden

Het ministerie is *verantwoordelijk* voor vijf typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- speelautomaten
- bingo
- wedden op (sport)wedstrijden.

Het Ministerie van Financiën voert ten aanzien van het toezicht op kansspelen zeven *activiteiten* uit. Dit zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- vergunningverlening
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- onderzoek
- publieksvoorlichting.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. In Polen gebruikt het ministerie drie instrumenten:

- financiële controle van de boeken
- inspectie ter plaatse
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures.

Andere instrumenten als technische inspectie en online monitoring worden niet gebruikt.

Omvang en financiering

Binnen het ministerie zijn in totaal 18 FTE aanwezig die zich bezighouden met toezicht op kansspelen. De afdeling wordt gefinancierd vanuit het budget van het ministerie. Er zijn geen geormerkte middelen aanwezig.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor het toezicht kansspelen. Binnen het ministerie is een aparte directie aanwezig die zich bezighoudt met het toezicht.

Organisatiestructuur

Binnen het ministerie is de staatssecretaris verantwoordelijk voor de directie Kansspelen. Aan het hoofd van de directie staat een directeur. Er zijn drie afdelingen aanwezig:

- vergunningverlening
- toezicht en controle
- juridische en financiële analyse.

Deze afdelingen worden ondersteund door een secretariaat.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De toezichtstaken binnen het ministerie worden direct aangestuurd door de verantwoordelijke staatssecretaris. Er is geen sprake van onafhankelijkheid.

De directie kansspelen is verantwoordelijk voor het opstellen van kwartaalrapportages waarin verslag wordt gedaan van verrichte activiteiten. Daarnaast wordt een jaarrapport opgesteld waarin naast uitgevoerde activiteiten ook de ontwikkelingen in de kansspelmarkt zijn beschreven. Dit rapport wordt voorgelegd aan de algemene rekenkamer en het parlement.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Er zijn geen andere toezichthouders actief.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Polen is te kenmerken als een hybride model. Het bestaat uit een combinatie van het beschermen van kansspelers en het beschermen van de overheidsbelangen.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen jaren zijn verschillende wijzigingen in het kansspelbeleid opgetreden. Deze wijzigingen hadden onder andere betrekking op de introductie van nieuwe soorten kansspelen, veranderingen in de wettelijke grenzen aan het aantal aanbieders, veranderingen in de belastingwetgeving en het openstellen van de mogelijkheden voor investeerders uit EU landen om kansspelen aan te kunnen bieden.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Polen. De illegale kansspelmarkt wordt als een redelijk groot probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt in beperkte mate als een probleem beschouwd. Er zijn geen cijfers bekend over de omvang van gokverslaving.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

Omzetgegevens voor de verschillende typen kansspelen zijn in Polen niet bekend. Wel zijn cijfers over de bruto spelopbrengst aanwezig. In totaal was de opbrengst in 2003 € 1,1 miljard. De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	Nb	606
Casinospelen		221
Speelautomaten		160
Bingo	Nb	5
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	133
Totaal	Nb	1.125

Afdrachten en belastingen

De gegevens over de afdrachten en belastingen zijn in de onderstaande tabel vermeld. Gegevens over afdrachten zijn niet bekend. De totale belastingopbrengst was in 2003 € 178 miljoen. De onderstaande getallen zijn in miljoenen euro's weergegeven.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	119
Casinospelen		21
Speelautomaten	Nb	24
Bingo	Nb	1
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	13
Totaal	Nb	178

Status van kansspelaanbieders

In Polen zijn de aanbieders van de meeste kansspelen private ondernemingen. Uitzondering zijn de loterijen, waarbij aanbieders zowel publiek als privaat zijn. Buitenlandse aanbieders zijn alleen aanwezig op het gebied van loterijen. Andere kansspelen worden door nationale partijen aangeboden.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek en privaat	Nationaal en buitenlands
Casinospelen	Privaat	Nationaal
Speelautomaten	Privaat	Nationaal
Bingo	Privaat	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Privaat	Nationaal

16 Portugal

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Portugal uitgevoerd door het "Inspectorate General on Gaming (IGG)". Deze is in 1927 opgericht.

De Portugese toezichthouder is verantwoordelijk voor toezicht, controle en inning van belastingen ten aanzien van de organisatoren van casinospelen, bingo's en weddenschappen op paardenraces.

Bevoegdheden

De IGG is *verantwoordelijk* voor drie typen kansspelen:

- casinospelen
- bingo
- wedden op paardenraces.

Het toezicht op loterijen en weddenschappen op sportwedstrijden wordt door een andere toezichthouder uitgevoerd. Speelautomaten zijn buiten het casino niet toegestaan.

De activiteiten die de IGG uitvoert in het kader van het toezicht op kansspelen zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op vergunninghouders
- vergunningverlening
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- advisering van verantwoordelijke minister
- publieksvoorlichting.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. De toezichthouder in Portugal gebruikt als instrumenten:

- financiële controle
- inspecties ter plaatse
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- on-line monitoring.

Omvang en financiering

De toezichthouder in Portugal heeft een forse omvang. In totaal zijn 82 FTE bij de organisatie aanwezig. Het beschikbare budget voor 2005 is € 10 miljoen. Deze middelen worden gefinancierd uit de inkomsten van vergeven concessies.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De Minister van Toerisme is verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. De IGG is een aparte afdeling binnen het ministerie.

Organisatiestructuur

De IGG staat onder leiding van een inspecteur-generaal. Hieronder vallen 13 teams waarin 82 inspecteurs werkzaam zijn.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

Er is een hiërarchische relatie tussen de verantwoordelijke minister en de IGG. De minister kan de activiteiten direct aansturen. Er is geen sprake van onafhankelijkheid.

De IGG stelt jaarlijks een werkplan op en legt verantwoording af over de uitgevoerde activiteiten door middel van een jaarverslag. Hierin komen ook de ontwikkelingen in de kansspelmarkt aan bod.

De communicatie tussen de IGG verloopt langs formele lijnen. Daarnaast vindt persoonlijk contact plaats tussen de inspecteur-generaal en de minister.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Het toezicht op loterijen en het wedden op sportwedstrijden wordt uitgevoerd door een andere toezichthouder. Met deze toezichthouder is een geïnstitutionaliseerde relatie.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Portugal is te typeren als een hybride model. Het bevat zowel elementen van het "beschermen van kansspelers" model als het overheidsbelangenmodel.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen jaren hebben geen beleidswijzigingen plaatsgevonden. Wel is dit moment wetgeving in voorbereiding om kansspelen via internet te reguleren.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Portugal. De illegale kansspelmarkt wordt als een redelijk groot probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is geen specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt in beperkte mate als een probleem beschouwd. Cijfers over de omvang van gokverslaving zijn niet bekend.

4. Kansspelmarkt

<i>Omzet en kansspelmarkt</i>		
Er zijn in beperkte mate gegevens bekend over de omvang van de kansspelmarkt in Portugal. In 2003 was de bruto spelopbrengst van casinospelen bijna € 1,3 miljard.		
De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.		
	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	Niet van toepassing	1.286
Speelautomaten	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Bingo	120	42
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Wedden op paardenraces	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

<i>Afdrachten en belastingen</i>		
De omvang van de afdrachten en belastingen in 2003 zijn ten dele bekend.		
De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.		
	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	60	87
Speelautomaten	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Bingo	Nb	13
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Wedden op paardenraces	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

<i>Status van kansspelaanbieders</i>		
Casinospelen en het wedden op paardenraces worden door private partijen aangeboden. Bij bingo zijn zowel publieke als private aanbieders actief. De andere kansspelen zijn in handen van publieke aanbieders. In Portugal zijn geen buitenlandse partijen aanwezig.		
	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek	Nationaal
Casinospelen	Privaat	Nationaal
Speelautomaten	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Bingo	Publiek en privaat	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek	Nationaal
Wedden op paardenraces	Privaat	Nationaal

17 Slovenië

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Slovenië uitgevoerd door de "State Office for Gaming Supervision". Deze is in 1995 opgericht.

De State Office voert administratieve taken uit ten aanzien van vergunninghouders voor kansspelactiviteiten, houdt toezicht op deze organisaties en voert daaraan gerelateerde taken uit in het kader van de kansspelwet.

Bevoegdheden

De toezichthouder is *verantwoordelijk* voor vier typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- speelautomaten
- wedden op sportwedstrijden.

De activiteiten die de State Office uitvoert in het kader van het toezicht op kansspelen zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op vergunninghouders
- vergunningverlening
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- advisering van verantwoordelijke minister
- publieksvoorlichting.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. De toezichthouder in Slovenië gebruikt als instrumenten:

- financiële controle
- inspecties ter plaatse
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- on-line monitoring.

De feitelijke technische inspectie vindt plaats door een instituut dat hiervoor is aangewezen door het Ministerie van Financiën.

Omvang en financiering

De toezichthouder in Slovenië heeft een gemiddelde omvang. In totaal zijn 24 FTE bij de organisatie aanwezig. Het beschikbare budget voor 2005 is € 1,1 miljoen. Deze middelen zijn afkomstig uit het budget van het verantwoordelijke ministerie.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De State Office is een onderdeel van het Ministerie van Financiën. Het is te beschouwen als een uitvoerende dienst van het ministerie, met een vergelijkbare status als de Belastingdienst.

Organisatiestructuur

De State Office bestaat uit drie afdelingen:

- Wetgeving en analyse
- Kansspelen
- Informatica en technische supervisie.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

Volgens de wet is de Minister van Financiën verantwoordelijk voor het werk van de State Office. Daarnaast bestaat een relatie met het Ministerie van Economische Zaken. Er is een hiërarchische relatie met de verantwoordelijke minister. Er is geen sprake van onafhankelijkheid. Bij beroepsprocedures tegen beslissingen van de toezichthouder neemt de minister de eindbeslissing.

De Minister van Financiën geeft richtlijnen over de uitvoering van het werk en stelt de verplichtingen vast waaraan de toezichthouder moet voldoen. De minister kan alle noodzakelijke informatie bij de State Office opvragen. Daarnaast moet de toezichthouder op regelmatige basis rapporteren over de uitvoering van haar activiteiten.

Er is maandelijks formeel contact tussen de toezichthouder en verantwoordelijk ambtenaren bij het Ministerie van Financiën.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Er zijn geen andere toezichthouders.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Slovenië is te typeren als een hybride model. Het bevat zowel elementen van het "beschermen van kansspelers" model als het overheidsbelangenmodel.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen jaren hebben enkele beleidswijzigingen plaatsgevonden. Zo zijn vergunningen voor medewerkers ingevoerd, is de certificatie van alle kansspelapparatuur verplicht gesteld, is on-line controle op speelmachines en speeltafels ingevoerd en is wetgeving op het gebied van on-line kansspelen van kracht geworden.

Voor de komende jaren zijn geen verdere beleidswijzigingen voorzien.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Slovenië. De illegale kansspelmarkt wordt niet als een groot probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is geen specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt niet als een groot probleem beschouwd. Cijfers over de omvang van gokverslaving zijn niet bekend.

4. Kansspelmarkt

<i>Omzet en kansspelmarkt</i>		
Er zijn in beperkte mate gegevens bekend over de omvang van de kansspelmarkt in Slovenië. Voor 2003 zijn alleen gegevens over de bruto spelopbrengst van casinospelen en loterijen bekend.		
De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.		
	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	Nb	39,1
Casinospelen	Niet van toepassing	227,7
Speelautomaten	Niet van toepassing	Nb
Bingo	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

<i>Afdrachten en belastingen</i>		
De omvang van de afdrachten en belastingen in 2003 zijn bekend voor loterijen en casinospelen.		
De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.		
	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	0,5	17,5
Casinospelen	3,6	72,9
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

<i>Status van kansspelaanbieders</i>		
Alle kansspelen worden door zowel private als publieke partijen aangeboden. Loterijen en casinospelen zijn in handen van nationale aanbieders. Speelautomaten worden ook door buitenlandse organisaties geëxploiteerd.		
	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek en privaat	Nationaal
Casinospelen	Publiek en privaat	Nationaal
Speelautomaten	Publiek en privaat	Nationaal en buitenlands
Bingo	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Wedden op (sport) wedstrijden	Niet bekend	Niet bekend

18 Spanje

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen op nationaal niveau is in Spanje in handen van de "National gaming comission". Deze is actief sinds 1977.

De commissie is verantwoordelijk voor de coördinatie en samenwerking met de toezichthouders in de autonome regio's en verzorgt enkele algemene activiteiten op nationaal niveau zoals het bijhouden van statistieken en het registreren van mensen met een toegangsverbod voor kansspel aanbieders.

Bevoegdheden

De toezichthouder is *verantwoordelijk* voor drie typen kansspelen:

- casinospelen
- speelautomaten
- bingo.

Het toezicht op loterijen en het wedden op sportwedstrijden valt onder een andere toezichthouder.

De activiteiten die de nationale toezichthouder uitvoert in het kader van het toezicht op kansspelen zijn:

- algemene toezichtstaken
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- advisering van verantwoordelijke minister
- publieksvoorlichting.

Onderzoek, vergunningverlening en toezicht op vergunninghouders behoort niet tot de taken van de nationale toezichthouder.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. De National gaming board gebruikt in Spanje 1 instrument:

- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures.

Andere mogelijke instrumenten als financiële controle, inspectie ter plaatse en on line monitoring worden niet gebruikt.

Omvang en financiering

Met het toezicht zijn in totaal 11 FTE gemoeid. Er is geen apart budget voor het toezicht op kansspelen gereserveerd. De middelen zijn afkomstig uit het budget van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De Minister van Binnenlandse Zaken is verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. De toezichthouder maakt onderdeel uit van het ministerie. Volgens de toezichthouder zelf is er binnen het ministerie geen apart organisatie-onderdeel dat zich met het toezicht bezighoudt.

Organisatiestructuur

Niet van toepassing.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

Zoals eerder aangegeven is de Minister van Binnenlandse Zaken verantwoordelijk voor het toezicht. Er is geen sprake van een apart organisatie-onderdeel en dus ook niet van onafhankelijk toezicht.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Het toezicht op loterijen en het wedden op sportwedstrijden wordt uitgevoerd door een aparte toezichthouder. Deze toezichthouder valt onder het Ministerie van Economie en Financiën. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken onderhoudt nauwe contacten met deze toezichthouder.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Spanje is te typeren als het neutrale model. Dit betekent dat de kansspelindustrie in principe niet anders wordt benaderd dan andere economische activiteiten.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen jaren hebben geen wijzigingen plaatsgevonden.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Spanje. De illegale kansspelmarkt wordt niet als een groot probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is geen specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt in beperkte mate als een probleem beschouwd. Op basis van schattingen van deskundigen wordt de prevalentie van gokverslaving in de totale populatie op 2% geschat.

4. Kansspelmarkt

<i>Omzet en kansspelmarkt</i>		
De kansspelmarkt in Spanje is zeer omvangrijk. De gegevens over de omzet en bruto spelopbrengst zijn in de onderstaande tabel vermeld. De bruto spelopbrengst was in 2003 ruim € 18 miljard. Vooral speelautomaten en loterijen dragen hieraan fors bij.		
De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.		
	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	7.759	4.979
Casinospelen	Niet van toepassing	1.482
Speelautomaten	Niet van toepassing	7.719
Bingo	3.929	2.561
Wedden op (sport) wedstrijden	532	293
Anders	2.299	1.105
Totaal	14.519	18.139

<i>Afdrachten en belastingen</i>		
De omvang van de afdrachten en belastingen in 2003 zijn niet bekend.		
	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	Nb	Nb
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

<i>Status van kansspelaanbieders</i>		
Loterijen en het wedden op sportwedstrijden zijn in Spanje in handen van publieke aanbieders. De andere kansspelen worden door private organisaties aangeboden. Voor de meeste kansspelen zijn zowel nationale als buitenlandse aanbieders aanwezig.		
	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek	Nationaal
Casinospelen	Privaat	Nationaal en buitenlands
Speelautomaten	Privaat	Nationaal en buitenlands
Bingo	Privaat	Nationaal en buitenlands
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek	Nationaal

19 Verenigd Koninkrijk

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in Verenigd Koninkrijk uitgevoerd door twee toezichthouders: de "Gaming Board for Great Britain" en de "National Lottery Commission". Daarnaast zijn bij het toezicht het Ministerie voor Cultuur, Media en Sport en de politierechter betrokken. De Gaming Board for Great Britain bestaat sinds 1968 en de National Lottery Commission sinds 1999.

De Gaming Board is de toezichthouder voor casino's, bingoclubs, speelautomaten en grotere loterijen (behalve de nationale loterij). De doelstellingen zijn

- het zorgen dat betrokkenen bij de organisatie van kansspelen zich houden aan de wetgeving en kansspelen vrijhouden van criminele activiteiten
- het zorgen dat kansspelen eerlijk verlopen in overeenstemming met de wetgeving
- het adviseren van de overheid over ontwikkelingen in de kansspelmarkt zodat wetgeving kan inspelen op veranderingen.

De National Lottery Commission heeft als doelstelling het houden van toezicht op de nationale loterij zodat spelers eerlijk worden behandeld, de nationale belangen in de loterij worden behartigd en de uitvoerder wordt gemotiveerd maximale opbrengsten voor de maatschappij te genereren.

Bevoegdheden

De *Gaming Board* is verantwoordelijk voor vier typen kansspelen:

- loterijen (behalve de nationale loterij)
- casinospelen
- speelautomaten
- bingo.

De *Lottery Commission* is verantwoordelijk voor de nationale loterij

Naast deze toezichthouders is bij het toezicht de politierechter (magistrates' court) betrokken. Deze is verantwoordelijk voor het toezicht op wedden op sportwedstrijden.

De activiteiten die zowel de *Gaming Board* als de *Lottery Commission* uitvoeren zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op vergunninghouders
- vergunningverlening
- advisering van verantwoordelijke minister
- publieksvoorlichting.

De *Lottery Commission* voert daarnaast ook nog onderzoek uit.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende instrumenten te onderscheiden. Zowel de *Gaming Board* als de *Lottery Commission* zijn bevoegd diverse instrumenten te gebruiken:

- financiële controle van de boeken
- inspectie ter plaatse
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures

De *Lottery Commission* is daarnaast nog bevoegd tot het uitvoeren van technische inspectie van kansspelapparatuur. De *Gaming Board* is dit niet.

Omvang en financiering

De *Gaming Board* heeft een forse omvang. In totaal zijn 80 FTE bij de organisatie aanwezig. Het beschikbare budget voor 2005 is €8 miljoen. Deze middelen worden gefinancierd door vergunninghouders. Ook de *Lottery Commission* heeft een behoorlijk omvang met 43 FTE en een budget van €5,9 miljoen. Dit budget heeft overigens betrekking op de periode april 2004-maart 2005. De middelen zijn afkomstig van een fonds dat door de nationale loterij is gefinancierd.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

Het toezicht op kansspelen valt onder het Ministerie voor Cultuur, Media en Sport. De minister is parlementair verantwoordelijk voor de uitvoering van het toezicht door beide toezichthouders. Daarnaast benoemt de minister de leden van de toezichthouders.

De Gaming Board en de Lottery Commission zijn allebei zelfstandige en onafhankelijke toezichthouders.

Organisatiestructuur

De *Gaming Board* staat onder leiding van een bestuur met acht leden die door de overheid zijn benoemd. De personeelsleden zijn verdeeld over een afdeling inspectie en een beleidsafdeling. De afdeling inspectie is verantwoordelijk voor onder andere het toezicht op vergunninghouders en het uitvoeren van de inspecties. De beleidsafdeling houdt zich naast beleidsonderwerpen onder andere bezig met financiën.

De *Lottery Commission* staat onder leiding van een commissie met vijf leden die ook door de overheid zijn benoemd. Het secretariaat bestaat uit vier afdelingen: vergunningverlening, ondersteuning, communicatie, en financiën.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

Voor beide toezichthouders geldt dat zij onafhankelijk van het verantwoordelijke ministerie beslissingen kunnen nemen en activiteiten uitvoeren. De minister benoemt de leden en is ministerieel verantwoordelijk voor de beide toezichthouders. Daarnaast moet de minister jaarlijks de begroting van de twee toezichthouders goedkeuren. De onafhankelijkheid van de toezichtorganisaties is wettelijk vastgelegd in parlementaire statuten.

Ter verantwoording stellen de toezichthouders een jaarverslag op dat wordt voorgelegd aan het verantwoordelijke ministerie en het parlement.

Er is veel contact tussen het ministerie enerzijds en de toezichthouders anderzijds. In zowel formele als informele setting wordt informatie uitgewisseld.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Tussen beide toezichthouders is zowel formeel als informeel regelmatig overleg.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Over de beleidsfilosofie van het kansspelbeleid zijn de verschillende respondenten uit het Verenigd Koninkrijk het niet volledig eens. Enerzijds wordt aangegeven dat de beleidsfilosofie het beschermen van kansspelers inhoudt. Daarnaast wordt ook het hybride model genoemd. In dit hybride model zijn naast het beschermen van kansspelers ook de overheidsbelangen een belangrijk uitgangspunt.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen jaren heeft een belangrijke beleidsdiscussie plaatsgevonden over de positie van de regulering in het kansspelbeleid. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe Gaming Bill die nu voor ligt bij het parlement.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in het Verenigd Koninkrijk. De illegale kansspelmarkt wordt als een redelijk groot probleem ervaren. Naar schatting bedraagt de totale illegale kansspelmarkt € 1 miljard.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt in redelijk grote mate als een probleem beschouwd. Op basis van onderzoek wordt de prevalentie als percentage van de populatie op 0,7% geschat.

4. Kansspelmarkt

<i>Omzet en kansspelmarkt</i>		
<p>Door de respondenten zijn verschillende opgaven gedaan over de omvang van de kansspelmarkt in het Verenigd Koninkrijk. Volgens opgave van het ministerie was de totale bruto spelopbrengst € 5,4 miljard. Volgens de Gaming Board bedroeg deze spelopbrengst € 12 miljard. Gekozen is de gegevens van de Gaming Board te presenteren, omdat deze het meest volledig lijken te zijn.</p> <p>De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.</p>		
	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	Nb	3.500
Casinospelen	Niet van toepassing	1.000
Speelautomaten	Niet van toepassing	2.600
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	3.800
Totaal	Nb	12.000

<i>Afdrachten en belastingen</i>		
<p>Ook voor de afdrachten en belastingen lopen de opgaven van de respondenten uiteen. Opnieuw is ervoor gekozen alleen de gegevens van de Gaming Board te presenteren.</p> <p>De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.</p>		
	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	0	Nb
Casinospelen	0	210
Speelautomaten	0	Nb
Bingo	0	170
Wedden op (sport) wedstrijden	0	Nb
Totaal	0	Nb

<i>Status van kansspelaanbieders</i>		
<p>Loterijen worden door zowel publieke als private partijen aangeboden. Alle andere aanbieders van kansspelen zijn in private handen. Bij casinospelen en speelautomaten zijn zowel buitenlandse als nationale aanbieders actief. Bij de andere kansspelers zijn dit alleen nationale spelers.</p>		
	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek en privaat	Nationaal
Casinospelen	Privaat	Nationaal en buitenlands
Speelautomaten	Privaat	Nationaal en buitenlands
Bingo	Privaat	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Privaat	Nationaal

20 IJsland

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Het toezicht op kansspelen wordt in IJsland al sinds 1904 uitgevoerd door het Ministerie van Justitie en Kerkzaken.

Het Ministerie is verantwoordelijk voor het beleid en toezicht voor kansspelen. Het aanbieden van kansspelen is alleen toegestaan met een vergunning. Deze vergunning kan worden verstrekt aan aanbieders die maatschappelijke doelen nastreven.

Bevoegdheden

Het ministerie is *verantwoordelijk* voor vier typen kansspelen:

- loterijen
- speelautomaten
- bingo
- wedden op (sport)wedstrijden.

Casinospelen zijn in IJsland niet toegestaan.

Het ministerie voert ten aanzien van het toezicht op kansspelen zes *activiteiten* uit. Dit zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- vergunningverlening
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- publieksvoorlichting.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. In IJsland gebruikt het ministerie twee instrumenten:

- financiële controle van de boeken
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures

Andere instrumenten als technische inspectie, inspectie ter plaatse en online monitoring worden niet gebruikt.

Omvang en financiering

Binnen het ministerie is 1 FTE beschikbaar voor het toezicht op kansspelen. Er zijn geen geormerkte middelen aanwezig.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De Minister van Financiën en Kerkzaken is verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. Binnen het ministerie is geen aparte afdeling of directie aanwezig die zich bezighoudt met het toezicht.

Organisatiestructuur

Niet van toepassing

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De toezichtstaken worden binnen het ministerie aangestuurd en uitgevoerd. Er is geen sprake van onafhankelijkheid.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Er is geen andere toezichthouder actief.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van IJsland is aan te merken als het overheidsbelangenmodel.

Wijzigingen in het beleid

Recent zijn geen wijziging opgetreden in het kansspelbeleid. Wel staan voor de komende jaren enkele wijzigingen gepland. Enkele veranderingen zijn onder andere het toestaan van aanbieders uit andere landen van Europa en de introductie van een te betalen fee door vergunninghouders van bepaalde type loterijen.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is in IJsland geen specifieke beleidsdoelstelling. De illegale kansspelmarkt wordt als niet als een probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is wel een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt als een redelijk groot probleem beschouwd. De prevalentie wordt door deskundigen geschat op 0,5% van de populatie.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

Gegevens over de omzet en bruto spelopbrengst in IJsland in 2003 zijn hieronder weergegeven. Bij het invullen van de enquête is geen verschil gemaakt tussen beide indicatoren. De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	116	116
Casinospelen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Speelautomaten	Niet van toepassing	74
Bingo	2	2
Wedden op (sport) wedstrijden	5	5
Totaal	123	197

Afdrachten en belastingen

De gegevens over de afdrachten en belastingen zijn in de onderstaande tabel vermeld. De totale belastingopbrengst was in 2003 € 2 miljoen. De onderstaande getallen zijn in miljoenen euro's.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	2	2
Casinospelen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Speelautomaten	0	0
Bingo	0	0
Wedden op (sport) wedstrijden	5	0
Totaal	7	2

Status van kansspelaanbieders

In IJsland zijn zowel publieke als private aanbieders van kansspelen actief. De loterijen en bingo's worden alleen door private aanbieders aangeboden, bij speelautomaten zijn zowel publieke als private aanbieders actief en het wedden op sportwedstrijden wordt alleen door publieke partijen aangeboden. Buitenlandse aanbieders zijn op dit moment niet aanwezig. Mogelijk in de toekomst wel.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Privaat	Nationaal
Casinospelen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Speelautomaten	Publiek en privaat	Nationaal
Bingo	Privaat	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek	Nationaal

21 Zweden

1. Kenmerken van de regulator

Naam en doelstelling

Toezicht op kansspelen wordt in Zweden uitgevoerd door de "National Gaming Board". De National Gaming Board is opgericht in 1995.

De algemene doelstelling is het garanderen dat loterijen, casinospelen en andere vormen van kansspelen in Zweden veilig en betrouwbaar zijn en in overeenstemming met de geldende wetten worden uitgevoerd. De toezichthouder beschermt daarnaast specifiek de belangen van de consument door de risico's en negatieve effecten van kansspelen te beperken.

Bevoegdheden

De toezichthouder is *verantwoordelijk* voor zes typen kansspelen:

- loterijen
- casinospelen
- speelautomaten
- bingo
- wedden op (sport)wedstrijden
- mini casino's in restaurants.

De toezichthouder voert diverse in het onderzoek onderscheiden *activiteiten* uit. Dit zijn:

- algemene toezichtstaken
- toezicht op de vergunninghouders
- (technische) inspectie van kansspelapparatuur
- vergunningverlening aan aanbieders van kansspelen
- advisering aan het verantwoordelijke ministerie
- publieksvoorlichting.

Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende *instrumenten* te onderscheiden. De National Gaming Board is bevoegd een uitgebreid instrumentarium te gebruiken:

- financiële controle van de boeken
- administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures
- inspectie ter plaatse
- technische inspectie van kansspelapparatuur
- on-line monitoring.

Omvang en financiering

De National Gaming Board beschikt over een organisatie met in totaal 38 FTE. Het beschikbare budget voor 2005 bedroeg € 4,2 miljoen. Dit bedrag wordt gefinancierd uit het budget van het verantwoordelijke ministerie.

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De National Gaming Board valt onder het Ministerie van Financiën. Het opereert naar eigen zeggen als een apart agentschap. Op grond van de onafhankelijkheid van de organisatie kan eerder worden gesproken van een zelfstandig toezichtsorgaan.

Organisatiestructuur

De toezichthouder heeft een bestuur met zes leden die zijn benoemd door de overheid. Het bestuur is onafhankelijk en heeft de volledige verantwoordelijkheid voor de National Gaming Board. De dagelijkse leiding is in handen van een directeur-generaal die ook is benoemd door de overheid. Deze directeur-generaal is tevens een van de zes bestuursleden.

De organisatie bestaat uit drie afdelingen:

- vergunningverlening (verantwoordelijk voor vergunningverlening en informatieverstrekking)
- monitoring (verantwoordelijk voor technische ontwikkelingen, monitoring en controleactiviteiten)
- administratie en personeelszaken.

Naast deze drie afdelingen bestaat er een stafafdeling met secretariële functies die direct onder de directeur valt.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De toezichthouder valt onder de Minister van Financiën. Nog deze minister, nog andere ministers of het parlement heeft enige directe controle en aansturingsmogelijkheden met betrekking tot activiteiten van de toezichthouder. Deze onafhankelijke relatie is grondwettelijk vastgelegd voor alle overheidsinstanties in Zweden. De verantwoordelijke minister heeft wel invloed op de beleidskaders waarbinnen de toezichthouder opereert. Daarnaast heeft de minister de wettelijke bevoegdheid vergunningen toe te kennen aan kansspelaanbieders.

Contact vindt op regelmatige basis plaats. In formele overlegmomenten met vertegenwoordigers van het ministerie worden zowel budgettaire zaken, ontwikkelingen in de organisatie als belangrijke ontwikkelingen in de kansspelmarkt besproken. Daarnaast wordt overleg op basis van behoefte ad-hoc ingelast.

Verantwoording vindt plaats door middel jaarrapportages over de financiën en activiteiten. Ook moet jaarlijks een rapportage over de ontwikkelingen in de kansspelmarkt in Zweden en in het buitenland worden verstrekt. Verder kan de minister vragen om specifiek nader onderzoek.

Relatie met andere toezichthouder(s)

290 lokale autoriteiten hebben de bevoegdheid vergunningen te verstrekken voor traditionele loterijen. Deze autoriteiten zijn niet alleen verantwoordelijk voor de vergunningverlening, maar ook voor het toezicht hierop. Daarnaast zijn 21 regionale autoriteiten bevoegd om naast traditionele loterijen ook vergunningen te verstrekken voor bingospelen. Ook in dit geval is de regionale autoriteit zowel verantwoordelijk voor de vergunningverlening als het toezicht hierop. De National Gaming Board ziet op centraal niveau toe op de uitvoering door deze lokale en regionale autoriteiten.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Zweden is te kenmerken als het beschermen van kansspelers model.

Wijzigingen in het beleid

In 1999 is de Casinowet in werking getreden. Hierdoor is het mogelijk voor maximaal zes casino's een vergunning te verstrekken. Daarnaast is in 2002 de Loterijwet aangepast waardoor vergunningen kunnen worden verstrekt aan bepaalde typen kansspelen die via internet en mobiele telefoons worden aangeboden. Ten slotte is in 2004 de bevoegdheid voor het verstrekken van vergunningen voor speelautomaten verschoven van de lokale autoriteiten naar de National Gaming Board.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Zweden. De illegale kansspelmarkt wordt als een redelijk groot probleem ervaren. Op basis van recent onderzoek wordt de omvang van de illegale kansspelmarkt geschat op € 150 miljoen.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt als een beperkt probleem gezien. Op basis van schattingen van experts wordt de prevalentie geschat op 2%.

4. Kansspelmarkt

Omzet en kansspelmarkt

De omzet en spelopbrengst van kansspelen zijn voor Zweden bekend. Qua omzet vormen de loterijen en het wedden op (sport) wedstrijden de belangrijkste kansspelmarkten.

De getallen zijn in miljoenen euro's.

	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	1.244	677
Casinospelen		78
Speelautomaten		229
Bingo	194	65
Wedden op (sport) wedstrijden	1.537	517
Minicasino's		49
Totaal	3.919	1.615

Afdrachten en belastingen

Voor Zweden zijn bijna alleen totaalcijfers bekend. Meer gegevens over de onderlinge verdeling van afdrachten en belastingen tussen de verschillende typen kansspelen zijn niet aanwezig.

	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	Nb
Casinospelen	Nb	Nb
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	129
Minicasino's	Nb	3
Totaal	400	132

Status van kansspelaanbieders

In Zweden mogen casino's, speelautomaten en het wedden op wedstrijden alleen worden uitgevoerd door bedrijven in staatseigendom die de opbrengsten aan goede doelen besteden. Minicasino's mogen door iedereen worden geëxploiteerd. Er zijn alleen nationale aanbieders van kansspelen actief.

	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek en privaat	Nationaal
Casinospelen	Publiek	Nationaal
Speelautomaten	Publiek	Nationaal
Bingo	Publiek en privaat	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek	Nationaal
Minicasino's	Publiek en privaat	Nationaal

22 Zwitserland

1. Kenmerken van de regulator

<i>Naam en doelstelling</i>
<p>Het toezicht op kansspelen wordt in Zwitserland uitgevoerd door twee toezichthouders: de "Swiss Federal Gaming Board" (SFGB) en de "Lotteries and Betting Section of the Federal Office of Justice".</p> <p>De SFGB is opgericht in 2000 en is verantwoordelijk voor het toezicht op casinospelen. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar het voorkomen van het witwassen van geld en het voorkomen van maatschappelijke problemen gerelateerd aan kansspelen. Ook is de SFGB verantwoordelijk voor het innen van de kansspelbelasting en vervolging van illegale kansspelen.</p> <p>De Federal Office of Justice bestaat sinds 1923 en is verantwoordelijk voor het voorbereiden van wetgeving op het gebied van loterijen en weddenschappen en houdt op hoofdlijnen toezicht op de naleving van de wetgeving. Het feitelijke toezicht wordt door de kantons uitgevoerd</p>

<i>Bevoegdheden</i>
<p>De SFGB is verantwoordelijk voor:</p> <ul style="list-style-type: none">• casinospelen• speelautomaten (in casino's). <p>De Federal Office of Justice is verantwoordelijk voor:</p> <ul style="list-style-type: none">• loterijen• wedden op (sport)wedstrijden. <p>De activiteiten die de SFGB uitvoert in het kader van het toezicht op kansspelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• algemene toezichtstaken• toezicht op vergunninghouders• vergunningverlening• technische inspectie van kansspelapparatuur• advisering van verantwoordelijke minister• onderzoek• publieksvoorlichting. <p>De activiteiten van de Federal Office of Justice zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• algemene toezichtstaken• toezicht op vergunninghouders• technische inspectie van kansspelapparatuur• advisering van verantwoordelijke minister• onderzoek• publieksvoorlichting. <p>Voor het uitoefenen van toezicht zijn verschillende instrumenten te onderscheiden. De SFGB gebruikt als instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none">• inspecties ter plaatse• technische inspectie van kansspelapparatuur• administratieve controle ten behoeve van naleving van procedures. <p>De Federal Office of Justice heeft bij het uitvoeren van toezicht minder instrumenten. Het maakt alleen gebruik van administratieve controle. Daarnaast wordt toezicht gehouden op de genomen beslissingen in de kantons.</p>

<i>Omvang en financiering</i>
<p>De SFGB heeft 33 FTE en een budget van € 4,2 miljoen. Het budget is afkomstig uit drie bronnen: het Ministerie van Justitie, afdrachten van vergunninghouders en opbrengsten van belastingen.</p> <p>De Federal Office is kleiner van omvang. In totaal zijn 4 FTE bij de afdeling aanwezig. Het beschikbare budget voor 2005 is € 0,4 miljoen. Deze middelen worden gefinancierd uit de begroting van het ministerie.</p>

2. Positionering ten opzichte van ministerie

Verantwoordelijk ministerie en vorm van de organisatie

De Minister van Justitie is verantwoordelijk voor het toezicht op kansspelen. De Federal Office is een aparte afdeling binnen het ministerie.

De SFGB is een zelfstandige en onafhankelijke toezichthouder.

Organisatiestructuur

De Federal Office is een aparte afdeling binnen het ministerie. De afdeling staat onder leiding van een hoofd en heeft drie medewerkers.

De SFGB heeft een bestuur met zeven leden. De bestuursleden dienen onafhankelijke deskundigen te zijn die geen belang hebben in de kansspelindustrie. Het secretariaat bestaat uit twee afdelingen: onderzoek en toezicht. De afdeling toezicht is weer opgedeeld in drie secties: algemene toezicht, financieel toezicht en technisch toezicht. Het secretariaat staat onder leiding van een directeur en wordt ondersteund door een administratieve dienst.

Relatie met ministerie: aansturing, verantwoording en onafhankelijkheid

De relatie tussen het ministerie van Justitie en de SFGB is strikt gedefinieerd in de wet. Het ministerie is verantwoordelijk voor het verstrekken en vernieuwen van vergunningen, het vaststellen van het toezicht op hoofdlijnen en het benoemen van bestuursleden. De SFGB voert het toezicht uit en is verantwoordelijk voor het toepassen van de wet. De SFGB kan onafhankelijk activiteiten uitvoeren.

Zowel de SFGB als de Federal Office stellen een jaarverslag op waarin zij verantwoording afleggen over de uitgevoerde activiteiten.

Er is beperkt formeel contact tussen de SFGB en de Federal Office. Wel vindt er zo vaak als nodig informeel contact plaats en wordt informatie uitgewisseld.

Relatie met andere toezichthouder(s)

Zie hierboven.

3. Kansspelbeleid

Beleidsfilosofie

Het kansspelbeleid van Zwitserland is te typeren als een hybride model. Het bevat zowel elementen van het beschermen van kansspelers als het overheidsbelangenmodel.

Wijzigingen in het beleid

In de afgelopen jaren hebben geen beleidswijzigingen plaatsgevonden. Wel is dit moment aanpassing van de wetgeving voor loterijen en het wedden op sportwedstrijden in voorbereiding.

Specifieke doelstellingen: illegale kansspelen en gokverslaving

Het bestrijden van de illegale kansspelmarkt is een specifieke beleidsdoelstelling in Zwitserland. De illegale kansspelmarkt wordt als een redelijk groot probleem ervaren. Er zijn geen schattingen bekend over de omvang van de illegale kansspelmarkt.

Het bestrijden van gokverslaving is ook een specifiek aandachtspunt. Gokverslaving wordt in redelijk grote mate als een probleem beschouwd. Op basis van recent onderzoek wordt de prevalentie van gokverslaving op 0,7% van de populatie geschat.

4. Kansspelmarkt

<i>Omzet en kansspelmarkt</i>		
Er zijn in beperkte mate gegevens bekend over de omvang van de kansspelmarkt in Zwitserland.		
De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.		
	Omzet	Bruto spelopbrengst
Loterijen	1.420	Nb
Casinospelen	Niet van toepassing	362
Speelautomaten	Niet van toepassing	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	65	Nb
Totaal	1.485	Nb

<i>Afdrachten en belastingen</i>		
De omvang van de afdrachten en belastingen in 2003 zijn ten dele bekend. De genoemde € 32 miljoen aan belastingen bij loterijen is inclusief de afgedragen belasting voor het wedden op sportwedstrijden.		
De vermelde getallen zijn in miljoenen euro's.		
	Afdrachten	Belastingen
Loterijen	Nb	32
Casinospelen	9	168
Speelautomaten	Nb	Nb
Bingo	Nb	Nb
Wedden op (sport) wedstrijden	Nb	Nb
Totaal	Nb	Nb

<i>Status van kansspelaanbieders</i>		
Loterijen en het wedden op sportwedstrijden worden zowel door publieke als private partijen aangeboden. Bij de andere kansspelen zijn alleen private aanbieders actief. In Zwitserland zijn alleen bij speelautomaten buitenlandse partijen aanwezig. Overigens betekent nationaal in dit geval dat de vergunninghouder een Zwitsers bedrijf dient te zijn. De aandeelhouders kunnen ook uit het buitenland afkomstig zijn.		
	Publiek of privaat	Nationaal of buitenlands
Loterijen	Publiek en privaat	Nationaal
Casinospelen	Privaat	Nationaal
Speelautomaten	Privaat	Nationaal en buitenlands
Bingo	Privaat	Nationaal
Wedden op (sport) wedstrijden	Publiek en privaat	Nationaal

Bijlage 2 Onderzoeksvragen

Context (per land)

Onderstaande onderzoeksvragen zijn gericht op het verkrijgen van inzicht in factoren die medebepalend kunnen zijn voor de toepassing van een bepaald toezichtarrangement. De vragen dienen per land te worden beantwoord.

1. Hoe is – geredeneerd vanuit het toezicht op de kansspelmarkt – de bestuurlijk-institutionele setting in het land te typeren?
 - bestuurlijke organisatie
 - taakverdeling
 - verdeling van bevoegdheden
 - functiescheiding vergunningverlening/toezicht
 - functiescheiding beleid, uitvoering en toezicht
 - ...
2. Wat zijn de uitgangspunten voor het beleid ten aanzien van vergunningverlening en toezicht op kansspelen in Europese landen?
 - visie op kansspelen (beleidsdoelstellingen)
 - belangen overheid ten aanzien van kansspelen
 - ...
3. Hoe is de kansspelmarkt per land te kenschetsen?
 - type kansspelen
 - aanbieders (publiek/privaat)
 - aanbod
 - begunstigde opbrengsten/belastingen
 - omvang problematiek gokverslaving/illegale kansspelen

Organisatie regulator(s) (per land)

Onderstaande onderzoeksvragen hebben tot doel de organisatie van de toezichthoudende instantie in kaart te brengen.

4. Welke regulators zijn er?
 - nationaal
 - provinciaal/regionaal
 - lokaal
5. Welke vorm(en) hebben de regulators?
 - ondergebracht bij een ministerie of ander overheidsorgaan
 - uitvoerende dienst buiten een ministerie, inspectie of agentschap
 - private rechtspersoon
 - zelfstandig bestuursorgaan
6. Hoe zijn de regulator(s) te karakteriseren?
 - organisatiestructuur
 - formatie
 - financiering (ministerieel budget, algemene middelen, leges)
 - verhouding tussen minister en regulator
7. Welke typen kansspelen vallen onder de competentie van de regulator(s)? Betreft het alleen nationale of ook lokale kansspelen? Alleen publieke of ook private aanbieders?

8. Wat zijn de taken van de regulator?
 - advisering
 - vergunningverlening
 - toezicht op de naleving
 - financieel toezicht
 - technische inspectie
 - opsporing van illegale kansspelen
9. Wat zijn de bevoegdheden van de regulator?
 - opsporingsbevoegdheid
 - bestuursdwang en bestuursrechtelijke sancties
 - vorderen van informatie
10. Als er meerdere regulators zijn hoe verhouden deze zich dan tot elkaar?
 - hiërarchische indeling
 - taakverdeling
 - verdeling van bevoegdheden
11. Welke voor- en nadelen heeft de constructie volgens de regulator?

Overkoepelend

12. Welke toezichtconstructies worden – gelet op de antwoorden op bovenstaande vragen – in Europa toegepast?
13. Waarin verschillen de constructies met de in Nederland gehanteerde vorm? Wat zijn overeenkomsten?
14. Welke voor- en nadelen hebben de toezichtconstructies? In welke mate is het aannemelijk dat deze ook geldig zijn in de Nederlandse situatie?
15. Binnen welke kaders worden de constructies toegepast? Welke perspectieven biedt dit voor de Nederlandse situatie?

Bijlage 3 Respondenten interviews

Zwitserland	Mevrouw Scartazzini	ESKB
Zwitserland	De heer Brand	Bundesamt für Justiz
België	De heer Callu	Kansspelcommissie
België	Mevrouw Galle	FOD Justitie
Portugal	De heer Alegria	Inspectorate General on Gambling
Portugal	De heer Sanches	Inspectorate General on Gambling
Nederland	De heer Remme	Ministerie van Justitie
Nederland	De heer Geertsen	College van toezicht op de kansspelen
Nederland	De heer Van Vondelen	College van toezicht op de kansspelen
Zweden	De heer Wenna	Ministry of Finance
Zweden	De heer van der Stad	Ministry of Finance
Zweden	Mevrouw Wennenberg Sedigh	Ministry of Finance
Zweden	De heer Alling	National Gaming Board
Groot-Brittannië	De heer Kavanagh	Gaming Board
Groot-Brittannië	Mevrouw Boys	National Lottery Commission
Groot-Brittannië	De heer Gould	National Lottery Commission
Groot-Brittannië	De heer Cooper	DCMS
Groot-Brittannië	De heer Fitzgerald	DCMS

Research voor Beleid
Schipholweg 13 - 15
Postbus 985
2300 AZ Leiden
telefoon: (071) 5253737
telefax: (071) 5253702
e-mail: rvb@rvbh.nl
www.researchvoorbeleid.nl